

V I E N Y B Ė

77 M. 12 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn 7, N. Y.

1963 M. KOVO (MARCH) 29 D.

Telephone:
APplegate 7-7257

KAINA 15 C.

Kalbant apie naujai pertvarkomą Lietuvos žemės ūkį į gyvulininkystės vystymą... prisimena šis ir panašūs vaizdai iš jos peizažo nepriklausomybės laikais.

Vyt. Augustino nuotrauka

Keičia Lietuvos žemės ūkio kryptį

Salomėja Narkėliūnaite

Lietuva, kurioje iki šiol nebuvo žemės ūkio specializavimo, dabar, atrodo, turės persiorientuoti į išvystytos gyvulininkystės rajoną, augindama grūdų tik tiek, kiek jai pačiai reikalinga.

Šitokią mintį išskėlė Chruščėvas savo laiške, skirtame jo kolegoms partijos centro prezidiume.

Kadangi savaime aišku, jog toksai Chruščėvo "pageldavimas" bus netrukus įsakymu, tai apie tas jos "mintis" jau rašo ir spauda, ne tik Lietuvoje ir kitur už geležinės uždangos, bet ir čia, laisvajame pasaulyje.

Suprantama, tai nėra naujas dalykas. Apie tai Sovietijoje jau buvo kalbų iš seniau, bet būdingas yra tasai naujo užakcentavimo būdas.

Chruščėvo laiškas partijos prezidiumui buvo paskelbtas sovietinėje spaudoje kaip tik tuo metu, kai eilėje respublikų, jų tarpe ir Lietuvoje, buvo ką tik pasibaigę rinkimai.

Iš tikrųjų, tai jau antras sovietų premjero laiškas savo partijoms draugams. Anksčiau paskelbtajame jisai primygtinai reikalavo įvesti į sovietinio piliečio dietą "potato chops" ir "corn flakes."

Jisai taip tuos produktus

ir vadino, net neversdamas rusiškai. Girdi, kai jisai viešėjęs Amerikoje, tai jam tie produktai labai patikę ir jis tikis, kad jie labai tiktų ir Sovietijoje.

Antrąjį savo laišką Chruščėvas pavadino šitaip: "Apie kai kuriuos Gudijos, Pabaltijo respublikų ir Rusijos Federacijos šiaurės vakarų sričių žemės ūkio specializavimo klausimus."

Jisai sakosi, kad jam tos mintys kilusios tada, kai jis, grįždamas iš Rytų Vokietijos partijos suvažiavimo Berlyne, buvo sustojęs Gudijoje ir su respublikos vadovais pasikalbėjo įvairiais klausimais.

Savo laiške Chruščėvas pasiūlė, kad CK prezidiumas pakeistų žemės ūkio vystymo kryptį Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Gudijoje ir kai kuriose Rusijos Federacijos srityse. Gyvulininkystė būtų pagrindinė žemės ūkio šaka.

Chruščėvas aiškino, kad šiame rajone oro sąlygos nevisada esančios palankios grūdams auginti, kad derliaus nuėmimas dažniausiai sutampas su liūtimis ir kad tai trukdo derliaus nuėmimui. Primena jisai, kad tais pačiais sumetimais buvo atsisakyta grūdų supirkinėjimo tuose rajonuose, bet, esą, šitokią nutarimą darydamas partijos Centro Komitetas numatė, kad šios zonos žemės ūkis pakeis

savo kryptį į gyvulininkystę.

Tik gyvenime išėjo kitaip. Ir Chruščėvas priekaištuoja vietinių organizacijų vadovams, kad jie netinkamai suprato partijos mintį. Esą,

Nukelta į 5 psl.

MES

VYTAUTAS SIRVYDAS

Algirdo pareiškimas, kad "visa Rusija turi klausyti Lietuvos," bolševikų dabar aukštyn kojomis paverstas: Visi lietuviai turi klausyti rusų. Vyksmas prasidėjo dar prieš Kolumbui atrandant Ameriką. Pradžią nušviečia anglo istoriko (Oxford u-žo prof.) J. L. I. Fennellio "Ivan the Great of Moscow." Išėjo 1961 m., bet tik šiomis pavyko gauti pasiskaityti iš Dartmouth u-to knygyno. Ivanas III, kaip žinoma, buvo pirmas didysis "centralizuotos Maskvos" valstybės kūrėjas. Ta valstybė šiandien — sovietų imperija. Ivanas buvo Gedimino ainis, nes jo senelė, Sofija buvo Vytauto duktė. Amerikoje gyvenęs rusas istorikas (Yale u-to prof.) Vernadskis, parašęs jau 5 tomus naujos Rusijos istorijos, mano, kad politinį sumanumą Ivanas III kaip tik paveldėjęs iš prosenelio Gedimino, nes tolygiu atsargiu sumanumą valstybę plėsti. Prof. Fennell skelbia iš prancūzo "Cosmographie Universelle" (išėjo 1555 m.) Ivano III vaizdą, kuris kaip tai panašus į mūsų raštuose nusistovėjusį Gediminą — toks "lietuviškas."

Ivano tėvas Vosylius II mirė 1462 m., reiškia, 30 metų prieš Amerikos atradimą. Testamentu pavadė "našlę ir sūnelius global savo brolio, Lenkijos karaliaus ir Lietuvos didžiojo kunigaikščio Kazimiero." Galvojo, turbūt, apie 1449 m. pasirašytą "amžinos taikos ir draugavimo sutartį" su Lietuva, kurią mūsų istorikas, dr. Šapoka, apibūdino: "Čia pirmasis didelis Maskvos laimėjimas Lietuvos nenaudai." Mat, buvo pasidalinta įtakomis slavų kraštuose. Po to sekę pasidalinimai vis siaurindavo Lietuvą, iki carienė Ekaterina 1795 m. pajungė lietuvius rusų klausyti. Pirmą jos žygį nušviečia pernai išėjęs Illinois u-to prof. Kaplano veikalas "The First Partition of Poland."

Kazimiero global Ivaną III-jį pavesdamas, Vosylius gal mintyje turėjo ir taikų uošvio Vytauto sugyvenimą su žentu Vosyliu I — Ivano seneliu. Tačiau, prof. Fennell sako: "Nei Ivanas,

Nukelta į 4 psl.

Bekonų ūkis nepriklausomoje Lietuvoje patekė į vidaus rinką ir uždirbdavo užsienio valiutos. Dabar, po 20 metų, Chruščėvas vėl kviečia lietuvius grįžti prie bekonų auginimo.

Nasvytis į Clevelando miesto tarybą

HARTFORDO LIETUVIAI

Neseniai clevelandiečiai į miesto tarybą pirmą kartą išrinko lietuvių Kataliną. Nors jaunas, bet energingas politikas jau spėjo gražiai užsirekomenduoti tiek miesto vadovybės, tiek lietuvių tarpe.

Ateinančiuose rinkimuose į miesto tarybą iš 32 apylinkės (Ward) vėl kandidatuoją jaunas lietuvis Jonas Nasvytis. Tai jaunas, energingas ir darbštus lietuvis, turintis nemažai šansų ateinančiuose rinkimuose.

Jonas Nasvytis yra 35 m. tauragiškis žemaitis. Gimnaziją lankė Šilalėje ir baigė Vokietijoje Schwaebisch Gmuende. Į Ameriką kartu su tūkstančiais kitų lietuvių atvyko 1949 m. Jau kitais metais pašauktas atlikti karinės prievolės netrukus atsiduria Korėjos karo laukuose, kur dalyvauja Geležinio Trikampio mūšiuose, už ką apdovanojamas dviem kovos žvaigždėmis.

Grįžęs iš karuomenės stoja Griswoldo institutą, kur išklauso nekilnojamo turto prekybos ir kai kurių prekybinės teisės mokslo kursus. Įsijungęs į nekilnojamo turto prekybą, joje sėkmingai dirba jau devyneri metai, šiuo metu dirbdamas vienoje iš Ohio valstybės didžiausių įstaigų J. A. Gall.

Jonas Nasvytis yra vedęs žinomą skautų veikėją Reginaldą Brazilytę, su kuria augina du vaikus: Paulių ir Vilių.

Šalia šeimyninių rūpesčių ir duoninio darbo, jaunas politikas aktyviai dalyvauja ir visuomeniniame gyvenime.

me. Yra aktyvus LB ir rėmovėnų narys — abiejose organizacijose buvęs valdybų narys. Jis kartu yra ir Cuyahoga apskrities lietuvių komiteto už Kennedy iniciatorių ir daug dirbęs rinkiminėje kampanijoje lietuvių tarpe. Šiuo metu Jonas Nasvytis yra Cuyahoga apskrities (Clevelando) Lietuvių Demokratų Klubo vicepirmininkas ir to klubo visos veiklos spiritus movens. Savo darbo tarp demokratų metu yra užmezgęs plačių pažinčių politiniuose Ohio sluoksniuose, kuriuose jis savo kandidatūrai randa didelio pritarimo.

Clevelando lietuviams, ypač tiesiems, kurie gyvena jo rinkiminėje apylinkėje, ateinantieji rinkimai yra tikrai tam tikri pilietiniai egzaminai ir lietuviška ir amerikietinė prasme.

Iš vienos pusės, daugelis lietuvių kaip piliečiai turi progos pasinaudoti viena didžiausių demokratinių teisių — laisvu balsu. Iš kitos, kaip lietuviams, turi progą šį savo balsą atiduoti už lietuvių kandidatą, kuris yra ne tik štai vietai, kaip gerai pažįstas Clevelando miesto problemas, tinkamas, bet kaip sumanus ir gyvas lietuvis vertas visų lietuvių paramos ir talkos.

Jo rinkiminė apylinkė (Ward) prasideda maždaug su E. 136th St., eina į rytus lygiagrečiai su naujuoju Lakeland greitkelio iki Euclid miesto ribų. Šiaurinė riba yra ežeras.

Šioje apylinkėje kaip tik yra ir vadinamoji naujoji lietuvių parapija, apie kurią

Jonas Nasvytis

jau iš anksčiau gausiau kaupiasi Clevelando lietuviams. Jų čia gyvena keli šimtai šeimų ir jų svoris turėtų būti ateinančiuose rinkimuose ryškus. Talka Jonui Nasvyčiui yra talka patiems lietuviams, jų įtakai ir autoritetui Clevelando mieste.

Kandidatas peticijas jau išsiėmė ir šiuo metu yra

renkami įstatymo reikalavimams parašai. Iš visų lietuvių pusės visokeriopa parama reikalinga ir būtina. Tenelieka nė vieno lietuvi, kuris vienu ar kitu būdu neprisidėtų prie Jono Nasvyčio išrinkimo į Clevelando miesto tarybą. Kas nori su juo susisiekti jau dabar, telefonas yra IV-6-0877.

AJK

Vietos LB apyl. narių metinis susirinkimas, įvykęs kovo 9 d. išklaušė valdybos pirm. Algimanto Dragūnevičiaus pranešimo, paaiškėjo, kad LB metinė veikla buvo sėkminga, gauta pajamų virš tūkstančio dol. Žodžiu, LB valdyba buvo pavyzdinga. Susirinkimui vadovavo Blačūnas ir V. Nenortas.

1963 metams išrinkta valdyba, išryškėjo ateities LB darbai. Susirinkimas su kavute baigėsi geroje nuotaikoje. Kovo 20 d. valdyba pasiskirstė pareigomis: pirm. Alg. Dragūnevičius, V. P., W. M. Chase, sekr. inž. J. Guntulis, išd. K. Mikalauskas, jo padėjėju A. Mockus, valdybos narė muzikė E. Minlukienė (atsisakiusi nuo sekretoriaus pareigų).

* Hartfordo lietuviai Sabonio posto legionieriai ruošiasi išvykai į Washingtoną trims dienoms geg. 3, lituanistinės mokyklos tėvų k-tas ruošia mokinių kaukių meninį vakarą-balių geg. 12 d. parap. mokyklos salėje, LB valdyba ruošia minėjimą antrojo lietuvių sukilimo 1863 m. supaskaita menine programa.

Paminėta sukaktis Amer. Liet. istorinio selmo, įvykusio. 1918 m. kovo 13-14 dd. Madison Square Garden salėje. Kalbą per radiją pasakė W. M. Chase, pavaizduodamas spontanišką amerikiečių lietuvių žygį kovoje už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę.

— V. M. K.

Lietuviai traukia į Floridą

(PASAKOJA BROOKLYNIETIS PETRAS KATEN)

Petras Katen

Paukščiai rudenop traukia į pietų šalis, gi Lietuvoje vasaroti keliauja vasaros karščio metu į Palangą, o tuo tarpu šiaurės Amerikos gyventojai poilsio ir saulėje pasiganyti žiemos mėnesiais vyksta į Floridą. Į saulės pamegtąją Floridą vyksta ne visi amerikiečiai. Tai lyg kažkokia privilegija tiems, kurių piniginės garsiai skamba ir, be to,

gal pagal gimimą išaugę būti keliautojais.

Tokio tipo lietuvių, Floridą pamėgusių, kaip teigia brooklynietis Petras Katen, (kuris tarp kitko pats pamilęs Floridos saulę, kai tuo tarpu New Yorke žiema su "speigais," kurie Lietuval būtų vieni juokai), į Miami Beach suleikia stambiomis krūvomis. Dažnam Chicagos, New Yorke ir net Kanados

lietuviui rūpi Florida, kurios kalmynystėje bene per 90 mylių — Kuba.

Dar neseniai buvo laikai, kai klekvieno lyg nelšvenčiama pareiga buvo aplankyti kubiečių žemę. Ir tų amerikiečių, ir lietuvių, ten siautėjo gana daug, švaistydamis savo dolerius. Laikai dabar kiti, bet juk nieko nėra amžina — ateis dienos ir vėl kubiečiai vaišins amerikiečius, savo kalmynus...

Miami miestas bei jo paplūdimiai bent maža procento dalimi mums primena, anot Petro Katen, lietuviškąją Palangą. Ir iš tiesų, Miami Beach paplūdimiuose yra vietų, kur saulės kaitroje garsiai šnekama žemaitiškai, dzūkiškai bei aukštaitiškai.

Savotiška Floridos žemė bei jos saulės žvilgsniai, ir jie čia senesnį priverčia jaustis jaunesniu. Ši aplinka ypač dieviška pensininkams, kuriems kiekviena diena brangi. Čia lietuvių vasarotojai savo tarpe daug draugiškesni, nei kiti, didmiesčiuose susigrūdę.

Anot P. Katen, jeigu tokie "jaunuoliai" šoka polką ar fokstrota, niekas dėl to nesustemba. Tvisto jie, girdi, nemėgsta.

Šilto klimato gamta iš senio padaro "jauną."

Miami lietuviams, palyginti, judrus. Turi gana puikų savo klubą, kurio patalpos jokiū būdu nepeltingos — jaukios, malonios. Čia randame vieną kitą lietuviškos nuotaikos paveikslų, pvz., gimtoji bakužė, tarp kitko, latvio tapyta. Uolus šio klubo pirmininkas yra Krausė.

Jei kam rūpėtų atrasti lietuviškų pavardžių Miami Beach apylinkėje, tai gera vieta Amerikos Lietuvių Piliečių klubas.

Yra ir kitas lietuvių klubas, tačiau jis kvepia kitaip. Ir todėl lietuviui nepakellui.

Čia pagarbiai tarp kitų reiškiasi Anita Navickiūtė — Karns, pilna energijos viskam, o ypač, kas lietuviška. Ji gabi dainininkė. Jos dėka Miami lietuviams turi savo chorą. Mes sakome, jog Navickaitė yra ašis. Ji, kaip turistai P. Katen pasakoja, tartum karalienė...

P. Katen pastebi, jog dėl kitaip žiūrinčių lietuvių negali pajusti kaip tos pat šeimos broliai ir seserys. Jis pastebi, gal netrukus toji nuotaika pasikeis...

Miami Beach yra šiek tiek lietuvių biznierių. Apie tai mums tenka patirti iš Miami lietuvių kolonijos biuletenio — "Vairo." retkarčiais ten išleidžiama. Navickiūtė-Karns yra to biuletenio leidėja bei redaktorė. Pvz., tenskaltome, jog Dan Kuraitis vieši Balcic Hotel ir t. t. Lietuviškų vietų ten ne viena.

Gyvai čia reiškiasi muz. Br. Nekrašas, vargonininkas, neseniai atžymėjęs savo 50 m. muzikinės veiklos sukaktį. Tai gilus patriotas, kuriam floridiečiai rodo pagarbą. Ir ne be reikalo. Toji asmenybė vertinga.

Savotiškas Miami Beach lankytojas yra Balfo pirm. prel. J. Končius. Kaip atrodo, šią vietą jis pamilęs daugiau nei kurią nors kitą. Mums tenka pastebėti, jog prel. Končius gali būti laimingas todėl, kad jopati artomoji ranka — kun. L. Jankus sumaniai tvarko balfinius reikalus New Yorke, daug kur įspėdamas Balfo pirm. mintis.

Į Miami Beach dabar

lengva nukeliauti. Tai trupučių daugiau kaip dvi valandos letu — lėktuvu nulekti, lyg paukščiui, į tą amerikiečių Palangą. Tai tuo keliu Floridon nukellavo ir mūsų pasakotojas, buv. brooklyniečių sporto klubo pirm.

LIETUVIAI ADVOKATAI

S. Bredis, Jr.

37 Sheridan Avenue
BROOKLYN 8, N. Y.

Telefonas: APplegate 7-7083

C. A. Voket

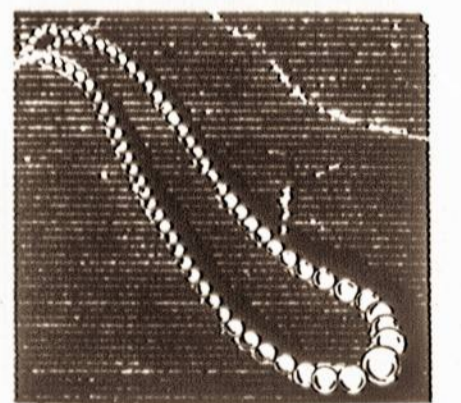
(Vokietaitis)

41-40 74th Street
JACKSON HEIGHTS, N. Y.

Telefonas: NEWton 9-6620

GINTARAS

Lietuvos auksas

Kainos nuo \$25.00

Ivairiausios gintarinės dovanos vyrams ir moterims prieinamiausiomis kainomis

AMBER GUILD LTD.

80-19 31st Avenue

JACKSON HEIGHTS, N. Y.

TEL. WA 9-5855

Pasiekiamo: auto iki 31 Ave. Northern Blvd. IND subway iki Roosevelt Ave. IRT iki 74 St. Port Bus iki 31 Avenue.

Lietuviškoje Chicagoje

NAUJOS SOLISTĖS DEBIUTAS

Birutė Kemėžaitė, nauja pajėga mūsų dainos horizonte, publikai plačiau pristatė kovo 23 d. vakare Jaunimo Centre duotame dainų ir arijų rečitalyje.

Sol. *Birutė Kemėžaitė* priima gėles iš S. Venclovaitės po jos rečitalio kovo 23 d. Jaunimo Centre, Chicagoje.

V. A. Račkausko nuotrauka

Net apie 400 dainos mėgė-klausėsi šios dainininkės debiuto, kuris publiką šiltai nuteikė. Solistės persišal-dymas jai stipriai pakenkė atskleisti visus savyje turimus turtus, tačiau tai, ką ji parodė scenoje, buvo drąsi ir ryžtinga dovana, daug ko žadanti ateityje.

Solistė, akomponuojant prof. Vl. Jakubėnui, sudainavo 18 dainų ir arijų. Jos lietuvių kompozitorių repertuarą sudarė A. Kačanausko, S. Šimkaus, K. V. Banaičio, J. Gruodžio, J. Strolios ir V. Jakubėno kūriniai. Iš kitataučių girdėti Handel, Bellini, Davico, Rossini, Weber, Verdi, Mozart, Tosti ir kiti.

Nuskambėjus paskutinės dainos aidams, solistė buvo gausiai apdovanota gėlėmis ir palydėta ovacijomis. Po to, būrelis kviestinių svečių susirinko kuklių vaišių kur debutantė susilaukė gražių sveikinimų ir linkėjimų.

E. Tyl.

* Balandžio 28 d. Alvdas ruošia antrą liet. tautodailės parodą, kuri įvyks Chicago's Gage Parko rūmų salėje.

KUNIGAS PRUNSKIS IR PAKLYDE, MAIŠTINGI VYRAI

Atsigaivinimo valandėlė, dalyvaujant kunigui, daktarui ir redaktorui Juozui Prunskui (dešinėje) ir mokytojui, muzikui bei visuomenininkui Juozui Kreivėnui. Mūsų reporteris gerai nenugirdo, ką J. Prunskis čia pasakojo, bet nujautė, kad jis aiškino, jog jo malonus pasimatymas su Chruščeviene buvo pats humaniškausias ir istorinės vertės įvykis, nustelbiantis visus kitus net ir Popiežiaus pasikalbėjimą su Chruščevu duktra ir žentu.

Kun. J. Prunskis, neseniai išleidęs savo knygą "Vyrai klystkeluose," kovo 14 d. Draugo vedamajame, pavadintame "Kūrybinė iniciatyva ir maištinga ambicija", sumanė pakalbėti ir apie lietuviškame veikime "paklydusius" žmones.

Čia jis buvo neatlaidus visiems tiems, kurie savo energiją "ima mesti" į maištingas obstrukcijas.

Anot kun. J. Prunskio, tokie jau patys nemato, kad tai tarnauja tik jų kreivai ambicijai, o ne pačiam reikalui, nes "tikras patriotas ir kultūrininkas labiau myli stekiamą tautai svarbų uždavinį, kaip patsai save, ir įstengia pažaboti savo maištingą ambiciją, kai to reikalauja bendras reikalas ir siekiama gėrio labas."

To rašinio autorius pri-rasė ir daugiau labai išmin-tinių žodžių, kurių, galima, visų čia nėra galimybės pa-cituoti. Galimas daiktas, šis rašinys tilps gerbiamo ku-nigo naujame leidinyje, tad visi galės jį perskaityti.

Mes kun. J. Prunskį pa-žįstame jau ne nuo šios die-nos. Reikia pasakyti, jog jis iš tikrųjų nemėgta maištų, ką jisai parodė savo raši-mais, kurie visada buvo su-kirpti pagal "dienos reika-lavimus." Tik vienoje vie-toje jis buvo kiek palenktas maištų pusėn, kada buvo ve-dama akcija prieš pervers-mą ALTe ir jis, matyt, prieš savo valią buvo priverstas parašyti gana maiš-tingą rašinį tuo reikalu Drauge.

Kadangi jis yra išleidęs knygelę "Ką ir kaip rašyti į laikraštį," matyt, tik-ral žino, ne tik ką ir kaip, bet ir ką ir kada reikia ra-šyti į laikraštį. Šia prasme iš jo spaudos žmonės gali pasimokyti, nors nebūtinai sekant jo pavyzdžiu.

Nebūtina būtų sekti ir ki-tą kun. J. Prunskio pavyz-džiu, susitikinėjant su Chruščeviene, nežiūrint, jog tai ir būtų labai hu-maniškas žygis, kaip pats kun. J. Prunskis bandė įro-dyti.

Mes kun. J. Prunskį anks-

Dail. V. Petravičius savo studijoje.

ATIDARYTA PAUTIENIAUS IR PETRAVIČIAUS PARODA

Kovo 23 d. Čiurlionio Ga-lerijos patalpose buvo atidaryta dailininkų Juozo Pautieniaus ir Viktoro Petravičiaus meno paroda.

Pirmasis čia yra išstatęs 34 savo darbus, o antrasis - 23. Paroda dvelkia šviežu-mu ir ieškojimu.

Parodą atidarė Amerikos Lietuvių Menininkų Klubo pirmininkas rašyt. Povilas Gaučys, o sveikinimo kalbą pasakė konsulas dr. Petras Daužvardis. Konsulas čia prisiminė jau senokai besivystančius ginčus dailininkų tarpe, ypatingai liečiančius Čiurlionio Galeriją, linkė-damas "kad mūsų tarpe ki-virčiai nedidėtų, bet maže-tų." Jis užakcentavo, jog yra reikalingas darbas, ku-ris prisideda prie bendrųjų lietuviškų reikalų.

"Kalbą", susidedančią iš vieno sakinio, pasakė dail. V. Petravičius. Po oficia-lios atidarymo dalies sekė kavutė.

Parodos proga išleistame kataloge apie ją taip rašo-ma: "...ši paroda tai ne besišypsanti žmogaus vei-dų galerija. Tai buities šviesiojo prado šypsena, besiskleidžianti saulėtuose J. Pautieniaus gėlynuose ir poezijos kupinose V. Petra-vičiaus abstrakcijose." (e.š.)

Dail. Antanas Rūkštelė iš-vyko į Worcesterį, (Mass.), kur šeštadienį, kovo 30 d., 5 v. v., Maironio Parko sa-lėje atidaroma jo kūrinių pa-roda. Parodą rengia Wor-cesterio Lietuvių Bendruo-menės skyriaus valdyba.

* Milda ir Stasys Budriai, chicagiečiai gydytojai šią savaitę New Yorke dalyvavo alerginių ligų specialistų konferencijoje. Dr. Budrie-nė yra alerginių ligų žinovė. Aplanke savo pažįstamus, Budriai vyks poros savaitių atostogų į Floridą.

* Liepos 20-21 d. d. Chi-cagoje įvyks 1963 m. Pa-baltiečių lengv. atletikos, plaukymo, lauko teniso ir futbolo varžybos, rengiamo latvių.

Čiau pažinojome ir kaip ga-by žurnalistą, bet, kai jis rašo, tik tai, ką kiti liepia ir tai, kas jam pačiam yra naudinga, iš gero žurnalisto pasidaro tik paprastas pro-pagandistas. S.

Vaidas iš dail. V. Petravičiaus ir dail. J. Pautieniaus parodos atidarymo kovo 23 d. Čiurlionio Galerijoje, Chicagoje. Iš kairės: dail. A. Petrikonis, dail. J. Pautienius, AL Menininkų klubo pirm. P. Gaučys, dail. V. Petravičius.

V. A. Račkausko nuotrauka

AUKSČIAUSIAS PROCENTAS
DABAR MOKAMAS
UŽ SANTAUPAS

4 1/4% METUS

SKELBIAMA VĒLIAUSIA DIVIDENDŲ RATA už metų ketvirtį, pasibaigiantį 1963 m. kovo 31 3¼% per metus reguliarių dividendų, plus ½% specialių dividendų už santaupas vieno asmens nuo 1962 m. sausio 15 d., siekiančio nuo \$10 iki \$30,000 ir iki \$60,000 dviem asmenims.

Pinigai įnešti iki BALANDŽIO 12 dividendai skaičiuojami nuo BALANDŽIO 1 o po to nuo įnešimo dienos APSKAIČIUOJAMI KAS KETURI MĖN.

THE
KINGS COUNTY
SAVINGS BANK

Member Federal Deposit Insurance Corporation
Incorporated 1860

TELEPHONE President 3-7000 FOR INFORMATION

Eastern Parkway Office: Broadway Office:
539 Eastern Parkway at Nostrand Ave. 135 Broadway at Bedford Ave.
Brooklyn, N. Y. Brooklyn, N. Y.

Massapequa Office:
Hicksville Road and Jerusalem Avenue
Opposite Holiday Park Shopping Center
Massapequa, N. Y.

VIENYBĖ

The oldest Lithuanian newspaper in the world established by Juozas Paukstys in 1886, is published weekly by Valerie Tysliava and Juozas N. Tysliava at 192 Highland Boulevard, Brooklyn 7, N. Y. Tel.: APplegate 7-7257. Executive Editor: Valerie Tysliava, Editor: Salomeja Narkeliūnaite; Senior Editor: Vytautas Širvydas. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office of Brooklyn, N. Y. Subscription rate: \$7.00 for one year. Three weeks' notice is required to change a subscriber's address. Advertising rates on application. All rights are reserved and no part of this newspaper may be reproduced without the consent of the Publishers. All manuscripts submitted are subject to editing by the Editor.

M E S

VYTAUTAS ŠIRVYDAS

Atkelta iš 1 psl.

nei Kazimieras jokio dėmesio nekrepė bene per naivioms testamentu viltims." Rašo: "Ivano valdymo pradžia sykiu buvo ir pradžia ilgos bei piktos kovos tarp dviejų didžiausių to meto Rytų Europos valstybių. Pusiausvyra, kurios Vosylis norėjo, netrukus sutrupėjo." Kovos pradžia, ir Lietuvos-Maskvos 1500-1503 metų karui, veiklas paskiria daugiau kaip pusę savo puslapių (155 iš 386). Po šio karo įvyko pirmas mūsų Didžiosios Kunigaikštystės padalinimas. Autorius neliečia kultūros, tikybos ir ekonomijos, daugiau kalba apie politiką ir karo žygius. Iškelia daug smulkių faktų iš to meto Lietuvos istorijos.

Airiai kasmet pamini savo tautos šventąjį, juos apkrikštijusį šv. Patriką. Lietuviai tautos šventuoju laiko šv. Kazimierą, bet gal būtų "Patriku" turėję čekų Pragos vyskupą Adalbertą-Vaitiekų, jei šio nebūtų užmušę, kai jis 997 metais atvyko jų krikštinti. Jis tapo dideliu šventuoju čekams ir lenkams, bet jo mirtis bene keturiems šimtams metų sulaukė mūsų apsikrikštijimą ir įsijungimą ton naujon, krikščioniškon Europon, kuri kūrėsi Romos imperijai subyrėjus. Patys prūsai skaudžiai žygį apmokėjo, nes vėliau atvykę godūs skokiečiai juos išžudė, nutautino ir žemes atėmė. Apie tai Tysliavos poema "Tava Nouse" kalba. Lietuviams Adalberto darbą atliko Jogaila ir Vytautas. Apie tai dr. Šapoka sako: "Pagoniškoji, nuo Europos atskirta (ir jos nuolat ujama) Lietuva prie Vytauto tapo krikščioniška valstybė, lygi su visomis kitomis. Žmonės pradėjo šviestis, važiuoti į Europos universitetus. Prasidėjo glaudus prekybos ryšiai su Vakarais. Vilnius pasidarė didelis miestas. Vytautas padėjo pamatus naujai Lietuvai."

Airius šv. Patrikas apkrikštijo 432 m., anglus šv. Augustinas 597 m., germanus šv. Bonifacas 754 m., rusus Vladimiras 988 m., Miesko lenkus 966 m., švedus Olafas 1006 m., norvegus 1016 m., danus 1018 m. Lietuvius, kaip žinoma, Jogaila ir Vytautas teapkrikštino 1386 m. (Mindaugas pabandė 1251 m.). Todėl nestebėtina, jei lietuvius neranda lietuvių, latvių ir net senovės prūsų (jų vardu) Princetono u-to prof. A. R. Lewis veikale "The Northern Seas: Shipping and Commerce AD 300-1100." Autorius vaizduoja naujos Europos susikūrimą po Romos imperijos subyrėjimo, kur šiaurė suvaicino nemažą vaidmenį. Sako: Šiaurės Europa susidarė iš svarbių įnašų romėno ir germano, airio ir anglosakso, frizo ir franko, skandinavo ir slavo, ruso, lenko, flamando, sakso, normano ir prancūzo. Kiekviena tauta, vienu ar kitu tarpsniu, davė jurininkų, pirklių ir žemės ūkiui miško kirtėjų, balų nusaustintųjų. Kalbamais šimtmečiais kurtoji Europa buvo kooperatinis darbas visų tautų, gyvenusių tarp Uralo ir Grenlandijos, tarp Alpių, Pirenėjų ir Dunojaus. Be to, reikia pasakyti, tai nebuvo Tamsybės Amžiai. — Be abejo, ką nors pridėjo ir mūsų proseneliai, tik ką? Istorija šykščiai pamini, kad prūsų Sambija pardavinėjusi noriai perkamus žirgus, o kuršiai ir švedai kovėsi ties Apuole.

Vyrai, nesikarsčiuokit!

KAI DIALOGAI VIRSTA MONOLOGAIS

V. ZALATORIUS

Vienas lietuvių spaudos uždavinių yra tęsti visuomenės pokalbį, per kurį išryškėja tiesa. Taip syki savo pasakioje kalbėjo kun. V. Bagdanavičius, buvęs Draugo redaktorius.

Deja, tas pokalbis dažnai išvirsta monologu, kai vienas partneris, visai nekreipdamas dėmesio, ką kitas rašė, perkelia diskusijas nuo aprašomo dalyko prie rašančiojo asmens, prikerigia jam nešvarius motyvus, pradeda insinuoti arba be jokios provokacijos išlieja savo tulžį, kurioj kartėlio prisirinkę dėl visokių asmeniškų nepasisekimų, nieko bendro neturinčių su diskutuojamu dalyku.

Šitokios polemikos pavyzdžiu galėtų būti kad ir kovo 13-tos Drauge tilpės rašinys "Šaltas ir nešaltas žvilgsnis" ir sekančią dieną tame pat laikraštyje atspausdintas rašinys "Nežino, ką galvoti, o rašo."

IŠEJO KITAIP

Abu autoriai įvade pasisakė, kad jie nori atsikirsti kovo 13-tos Vieniybės telpusio rašinio "Šaltas žvilgsnis į kolūkių" autoriui, išvadoje, beigi, vienas pasmerkė to rašinio autorių "ideologiškai," o kitas apšaukė jį "nieko neišmanančiu." Tai senai ir gerai pažįstami argumentai lietuviškos polemikos baruose!

ŽINO, KĄ RAŠO

Stačiai komiškas yra kito autoriaus tvirtinimas Drauge, kad Vieniybės korespondentas "nežinojo, ką galvoti, o rašė." Štai kodėl komiškas.

Vieniybės korespondentas savo rašinyje pabrėžė, kad patiekti faktai yra surinkti vakariečių ekonomistų. Aną rašinį ruošiant, buvo naudojamosi Londono universiteto profesoriaus A. Nove

patyrimu, amerikiečių žemės ūkio departamento eksperto L. Volino medžiaga, kurią jis surinko kelionėje po Sovietų Sąjungą, Chicago universiteto ekonomijos profesoriaus A. Kahano (Vilnių studijavusio) pasakytą ciklu "Tarybinė ekonominė sistema," The Saturday Evening Post korespondento H. Martino studija apie rusų žemės ūkį ir The New York Times korespondento T. Šabado pranešimu iš Maskvos.

Be to, Vieniybės rašinio autorius yra pats studijavęs tarptautinę politiką ir studijų metu koncentravosi į rytų Europą. Ir štai dabar ateina koks slapukas, kuris net savo pavardės nedrįsta pasirašyti ir įžūliai tvirtina, kad visi kiti nieko nežino apie rusų žemės ūkį, tik jis vienas. Tuo tarpu jo rašinyje nepaminėtas nei vienas faktas. Aišku, kad tokia arogantiška veikta komiška, jei ji nebūtų tokia akiplėšiška.

Kad prie tokių absurdiškų neprieštumėm, beleškodami tos tiesos, kurią kun. Bagdanavičius turėjo galvoje, bet ką diskutuodami, laikykimės temos. Nekeisčiau ne tik kitų lojalumo, nei motyvų, ir susijunkime visi bendriems uždaviniams vykdyti lietuvių išlaikymo ir Lietuvos Nepriklausomybės pagrindu.

Lėkčiau, lėkčiau, kad galėčiau...

Spaudos draudimo laikais laisvą balsą lietuvis spausdindavosi gretimoje Mažoje Lietuvoje ir per sieną persišmugeliuodavo tėvynėn. Panašių galimybių Lietuvos pasieny šiuo metu nėra. Priešingai šiek tiek radiju: Voice of America, ir VLIKo palaikomais (ALTO pinigais) balsais Madride ir Vatikane. Klubenama Vakarų Vokietija ir amerikiečių Radio Free Europe ir Radio Liberation. Kažin, ar turime pakankamai tikslų faktų ir šaltagalvių vyrų nušviesti užsienio radijo vaidmenį Lietuvoje?

12 birž. sueina 200 metų

MUMS RAŠO:

Paranoja ar heteronoja?

"Kėlas, kurio tu ėjai, aš nėjau; knygas, kurias tu skaitai, aš neskaičiau. Todėl mudu esame kitokie."

Kovokime ne su tais, kurie yra kitokie (heteroi), bet su tais, kurie neprasiimuša iš masės ir yra fanatikai — iluzoriniai nihilistai, "viskas tobulai, viskas atbulai" iškrypos.

Bronys Raila, kaip ir pats Dr. A. G. pažymi (žr. VIENYBĖ nr. 11, 1963, psl. 4), yra dažnokai teisus, t. y., turi faktų ir pagrindo. Bloga, kad jis neturi gilesnio supratimo, kas yra kultūribolševizmas ir kas yra sambūvis. Reikia išsiaiškinti.

Blogiau su tais, kurie neturi nei faktų, nei pagrindo ir bedieviškai dievaudami, savo pasidarytą Dievą liaupsindami, sėja anarchiją, suirutę ir perli komunistų, o ant kitų spaudosi, lyg nekalti avinėliai.

nuo poeto kun. A. Strazdo gimimo; Vilniuje, poeto Tilvyčiaus pirminkaujant, sudaryta 23 komitetas sukakčiai ruošti. Pirmu dalyku k-tas nutarė sukaktuvninko netituluoti kunigu.

Prof. Greimas iš Prancūzijos Dirvai rašo: "Bendradarbiavimo su Lietuva klausimas netiksliai statomas: juokinga juk klausiti, ar lietuvius nori su lietuviu bendradarbiauti?" Kažin, ar juokinga, prisimenant almanų krioklius mūsų spaudoje apie tautinės vienybės nebūvimą? Prof. mano: Bendradarbiavimas teikiškų, lietuvių Lietuvoje

Netaip jau bloga su tais, kurie dieviškai bedievauja, jei jie ieško tiesos, o tik jos neranda. Tie ją ilgai nesusur.

Šeštoji kolona yra pati blaiviausia, pavojingiausia (ž. The Sixth Column, R. Burlingame, 1962). Kovokime su juodaistais ir su rudaistais ekstremistais.

Klysti yra žmogiška. Tai ne liga. "Atimti teisę žmogui klysti, yra visa iš jo atimti" ir paversti dvasiniu gyvuliu. "...esminė laisvės ir tikėjimo (religijos) privilegija yra tikėti net ir klaidai..." (Br. Raila, plg. Dirva, 1963 nr. 33 psl. 5, VI). Ta mintis yra ir garsojo, šių laikų filosofo Gabriel Marcel, nes juk tikėjimas nėra žinojimas.

Neatimkime žmogui laisvės tikėti kad ir klaida. Tada laikinis dalykas. Jis pasitaisys.

Gydytojai, dėl sunkaus profesinio apsikrovimo, dažnai yra silpni bendrojo orientacijoje, tad jie dažniau gali būti "tarsi (para)protingi."

P. SARPALIUS

suprasti, o, jei išgali ir išmanai, tai ir "jam padėti." Ypač, sako, reikėtų suprasti, kad net ištikimas lietuvis komunistas jokios reikšmės Sovietijoje neturi.

Kalboje Illinois Lietuvių Prekybos Butui vysk. Brizgys pasakojo: Yra žinoma, kad rusai nepasitiki Lietuvos lietuviškas komunistais, o šie nepasitiki rusais. Todėl okupuotą Lietuvą prižiūrinti ir rusų armija ir rusų slaptoji policija. — Prižiūri ir mūsų spauda: beatodariai (prieš V. Banaičio persergėjimą) visus lietuvius ten "išdavikais" tepdama ir visais būdais drausdama išelviams su tais "išdavikais" susisiekti, ar lankyti.

Dirvoje slapyvardietis dreba: VLIKo sudėtyje dabar nemažas nuosimtis lietuvių švietimšalių (?). Tas temdo jo iš tėvynės išsineštą "mandatą." VLIKo nariai, sako, privalėtų būti Lietuvos, ne kitos šalies piliečiai. Kitaip nebūsią laisvi nuo svetimų siūlymų. Kaip kad svetimi siūlymai, tačiau, sveikesni, negu mūsų siūlymai!

Kelelyje J. K. mano, į įvykusias tautinės vienybės tema diskusijas New Yorke, nebuvo pakviesti socialistai, dalyvavę tik "frontininkai ir liberalai." Aišku, kalbėta madon įėjusia Trečiojo Fronto tema. Vienas diskutantas žlugusį Darbo žurnalą priskyrė šiam frontui, todėl J. K. sušunka: "Jei Darbas, toks koks ėjo, išreikšdavo Trečiojo Frontą, vertėtų pradėti tą Frontą organizuoti."

STEBĖTOJAS

IŠ KAIRĖS IR GIRNAKALNIS

IŠ DEŠINĖS

TREČIASIS FRONTAS?

Su nepriklausomybės pradžiu 1940 m. lietuvių tauta noroms nenoroms buvo padalinta į du frontus: bolševikų okupacijai pritariančių ir su bolševikų okupacija kovojančių. Eina metai. Abu frontai lygiai karingi ir nuožmūs. Jokios kitos išeities kaip ir nematyti, tik vieno kurio fronto visišką fizinį sunaikinimą.

Probolševikinis frontas vieningas ir drausmingas, nes ten vienybės ardynas ir nedrausmė likviduojama kaip išdavimo reiškinys. Antibolševikai turi visą spalvų spektrą nuo kairiausių socialistų ligi kraštiniusių nacionalistų. Šiaip tos srovės srovėlis yra dideli tarpusavio priešai, vienu frontu laikosi vien bolševikinio slaubo akivaizdoje. Bet net ir pražūtis akivaizdoje jie nepamiršta partinių bei asmeninių ambicijų. Emigracija (ypač, kai ji ilgai užsitęsė) privedė prie daugelio moralinio sumušimo nelengvoje kovoje. Ir dabar jau tik aklas gali nematyti pabėgėlišką lietuvių tragediją.

Atsiranda ieškančių kito kelio. Ieškotojams antibolševikai pateikė balsų kaltinimą — tevyinės išdavimą. Kovo 25 Drauge V. Rim (šėlis) rašo: "Komunistų planas pasiekė ir mus lietuvius. Jie bando mus sukaldyti, sujaukti mūsų gyvenimą ir palaužti atsparumą komunizmui, pasinaudami mūsų meile savajam kraštui. Todėl atsirado filmai iš Lietuvos, todėl kviečia mūsų menininkus į Lietuvą. Atsiranda iš mūsų tarpo, kurie, nesiorientuodami būklėje ar gal visai jau pasidavę komunizmo tarnybai, ima vykdyti jų planą."

Čia paduotoji citata išreiškia visos antibolševikinės spaudos pagrindines klaidas. Pirmiausia, V. Rim, tariasi, kad jo linija neklaudinga. Iš kur jis tai žino? Taip pat iš kur jis tikras, kad kultūrinių ryšių šalininkai vykdo komunistų planus ir nieko daugiau? Labai galimas daktas, kad emigrančių tarpe yra sąmonių ir nesąmonių bolševikų planų vykdytojų. Bet iš kur V. Rim, žino, kad kiekvienas nukrypimas nuo nacionalistinės linijos yra jau bolševikinio planų vykdymas?

Daug tikrai būtų manyti, kad visokios kultūrinės prekės iš Lietuvos graibstomos ne iš meilės bolševizmui ir ne dėl kokio žavėjimosi bolševikų planais. Daug kas šen ir ten probolševikiškai nurašo ir nušneka dėl to, kad jaučia visišką antibolševikinę mašiną susidėvėjimą. Laisvinimo veiksniui leidžia laiką ginčams, intrigoms, rietenoms ir t.t.

Laisvinimo veiksniui ir visuomenės aukas taip naudojama, lyg jų būtų neriboti išteklių, o veiksmų ryšiai nutruko jau ne tik su bolševizmu, bet ir su kapitalizmo realybe. Už tai vadina tautinio fronto atžvilgiu taip dažnai "išsišoka" jaunieji intelektualai, išėję iš lietuviškos izoliacijos ir įsijungę į Vakarų gyvenimą.

Piktas ir baises kaltinimas, kad nauji balsai išduoda tėvynę, ir insinuacijos, kad tai nauji balsai atlieka už kažkieno atlyginimą. Vis tiek tų kaltinimų akcija nėra tinkamas vaistas pagydyti nuo senatvės išgverusių veikėjų gerkles. Nėra gera politika užsimerkus pūsti dūdas taip, kad klausytojai pradeda apleidinėti šalį.

ATVIRAI KALBANT

Brooklyno Laisvė (nr. 8) aptarė B. Armonienės "Leave Your Tears in Moscow," straipsnelį pavadinus "Atvirai kalbant": "Tai jau senia nusidėvėjusi pabėgėlių iš Lietuvos pasiteisinimo apologetika ir kartu dabartinės Lietuvos ir Tarybų Sąjungos valdžiai, kartais melagingo, kartais išvirkščio, juodinimo tąsa."

Ką Laisvė beišvedžiotų, bet jokiais išvedžiojimais negalima paneigti to, kas buvo. O buvo tikrai taip: Tarybų Sąjungoje buvo žudomi ir koncentracijų stovyklose marinami niekuo nekalti žmonės. Ką ten žmonės? — Milijonai žmonių!

Laisvei apie tas žudynes nepatinka dypuku liudijimai. Gerai, paieškosi me labiau patinkančių. Ugi: tarp milijonų nužudytųjų randame ir lietuvių kilmės gen. Putną, Aleksą-Angarietį ir kitus. Tikra, kad jie buvo nužudyti ir tikra, kad patį Tarybų Sąjungos valdžia prisipažino, kad jie nužudyti nekaltai.

O jei Putnos ir Aleksos liudijimo nepakaktų, tai galime pristatyti dabar sovietų tarpe populiarią Ivaną Denisovičų, kuris iš savo pragariško likimo pasakoja tik vieną dieną. Bet ir tos dieneles pakanka įrodyti, kad Tarybų Sąjungoje buvo provincijų, kuriose net ir oras buvo persigėręs nekaltųjų ašaromis ir krauju.

Kompartija mėgsta epitetą "šovingoji." Tad jei de ra bent nekaltų kraują nusivalyti, Tarybų Sąjungoje stalinizmas pasmerktas. Laikas būtų ir Laisvei stalinizmo kratyti. Kitaip tariant, vyrai, melo kojos trumpos, su tiesa toliau nukellausite.

Lietuvoje po rinkimų

Su didžiausiom fanfarom garsinti rinkimai Lietuvoje įvyko kovo 17 d. Kaip oficialiame komunikate sakoma, deputatai išrinkti į 41 rajono Tarybą, 89 miestų Tarybas, 7 miestų rajonų Tarybas, 653 apylinkių Tarybas ir 25 gyvenviečių "darbo žmonių deputatų tarybas."

Kaip ir galima buvo laukti, rašoma, jog visur žmonės balsavę netoli 100 procentų. Iš viso buvę išrinkta 35,030 žmonių, jų tarpe 15,347 moterys. Išrinktųjų tarpe esą 36,9 proc. partinių ir kandidatų ir likusieji nepartiniai.

Spauda, aprašinėdama rinkimus, atrodo, nemažą dėmesio skyrė neseniai į Lietuvą sugrįžusiems lietuviams.

Jų tarpe buvo ir neseniai iš Amerikos į Vilnių sugrįžęs Drąsutis Šova. Po nuotrauka, vaizduojančia jį balsavimo metu, užrašyta "Pirmą kartą darbo žmonių atstovus į Tarybas sekmdienį rinko LTSR Mokslų akademijos Ekonomikos instituto darbuotojas Drąsutis Šova."

Kita nuotrauka vaizdavo iš Urugvajaus sugrįžusią "pažangią" Renę Doktoraitę, kuri Urugvajuje buvusi laikraščio Darbas redaktorė.

V. Sidzikauskas Washingtono

Vaclovas Sidzikauskas, Lietuvos delegacijos vedėjas Pavergtosiose Europos Tautose, kartu su kitų aštuonių tautų delegacijų vedėjais visą peraitį savaitę praleido Washingtono. Buvo kontaktuojami senatoriai ir kongresmanai ryšium su naujai prasidėjusia Kongreso sesija. Ta pačia proga apsilankyta ir Valstybės Departamente. Kongresmanams ir senatoriams, ypač naujai išrinktiesiems, Pavergtųjų Tautų atstovai paaiškino savo tėvynių padėtį ir prašė veiklos laisvės kovos byloje.

Pas kitataučius

Amerikos slavistų leidžiamas Slavic Review žada rugsėjo nr. pagvildinti temą "The Problem of Unity in the Polish-Lithuanian State." Aptarimą praves Kansas u-to istorijos prof. Oswald Backus, autorius poros veikalų apie mūsų Didžiąją Kunigaikštystę. Žadėtas prof. Vardžio "The Partisan Movement in Lithuania" neįdėtas kovo nr, bet žadamas kitam.

Šiame nr. skelbiama latvio prof. Labsvirio (Indiana State College) rašinys apie susovietintos Latvijos žemės ūkio gamybą. Jo statistikos išvadomis, ariamos žemės Latvijoje per 20 metų (1939-1959) sumažėjo 25%, sėjamos 23%; grūdų derlius kritęs 63%, derlingumas 50%; galvijų skaičius sumažėjęs 30%, melšiamų karvių 39%. Padidėjo tik pieno gamyba: nuo karvės, vietoje 1938 m. primelžiamų 1,912 kg. dabar gaunama po 2,461. Tokio kritimo priežastis autorius žada apsvaistinti kitame Slavic Review nr.

Skelbiama išspausdinimus prof. Vasio ir trijų kitų bendradarbių sudarytos rusų kalba Skaitymų Knygos — Russian Area Reader, kurį išleido Pittman leidykla, New Yorke. Psl. 484, kaina \$7.50.

Guodžiamės gero anglų kalba mūsų tautos istorijos veikalo neturėjimu, Ukrainai, štai, susilaukė net trijų. Ukrainų jaunimo federacija Chicagoje išleido anglų kalba "The Saga of Ukraine: An Outline History" (parašė M. B. Kuropas). Išėjo net du tomai. Pirmas kalba apie "The Age of Royalty," antras — "The Age of Heroism." Philadelphiaje ukrainų katalikų draugija išleido kun. Nahayewskio "History of the Ukraine" (295 psl., kaina \$5.00). Kanados ukrainai išleido to paties kunigo ukrainų kalba "Starodavina Ukraine" (Yorkton, Sask., 216 p.). Philosophical Library New

Yorke išspausdino antrą tomą F. R. Prevednio "A History of the Croatian People" (240 p., \$7.50).

Holzner leidykla Wuerzburge Vokietijoje išleido 120 psl. Gustavo Ranko "Die Bauernhausformen im baltischen Raum." Kaina 24 markės. Temą, rodos, nesyki svarstė mūsų dr. J. Gimbutas.

Indiana u-tas išleido R. Harmso "Estonian Grammar" (175 psl., \$3.00). Spausdinta Olandijos Hagoje.

Didelis istorijos veikalas yra prof. F. Dvorniko "The Slavs in European History and Civilization" (688 psl., \$15.00). Išleido Rutgers u-to leidykla. Nesykj mini mi ir lietuviai, nes autorius nušviečia plačius rėmus, kuriuose vystėsi Rytų ir Vidurio Europos istorija nuo senovės laikų iki viduramžių.

Švedijos Uppsaloje išėjo vokietų kalba H. Bležaiso "Die erste Sammlung der lettischen Volkslieder von Gustav Bergmann" (100 psl., 15 kronų.).

Muenchene išėjo latgalio M. Bušo "Latgali voludas un tautas izplateibas problemas" (317 p., \$4.00).

Londono einas žurnalas The Slavonic and East European Review gruodžio nr. skelbia mūsų prof. A. Kliimo (Rochester, N. Y.) ir prof. W. R. Schamistiego trumpą pranešimą "A Note on the Vocalic Phonemes of Lithuanian." Tai atsilieptas į prof. W. K. Matthewso rašinį 1958 metų "Review Phonemes and Phoneme Patterns in Contemporary Russian and Lithuanian." Sako, prof. M. klydęs, manydamas, kad lietuviai su rusais turį po 5 kirčiuotas balses (phonemas). Lietuvių kalba turtingesnė; turi šešias. Šeštąją sudaro balsė "e," kurios rusai neturi tokiu ištarimu. Mūsų "e" skirtumas pavaizduoja žodžiai: poetas, esmė, edalas, eketė, eglė.

Vokietijos Marburge išėjo Herderio Instituto mūsų P. Zundės "Die Landwirtschaft Sowjet-litauens."

Net Kaukazo gruzinai susilaukė savo istorijos anglų kalba: tai Londone išėjusi D. M. Lango "A Modern History of Georgia."

Lenkai susilaukė dviejų istorijos veikalų. Vieną parašė vokietis H. Roos: "Geschichte der polnischen Nation, 1916-1960" (Stuttgarte), kitą amerikietis R. Staar: "Poland, 1944-1962" (Baton Rouge, La., \$7.50).

Jei mūsų redakcijos būtų išmintingos neapsileisti triukšmingųjų piliečių raišlavimais, gal atsirastų gerų vyrų (net Galvanauskų ir Dailydžių) apžvelgti bent dalį kitataučių kalbomis pasirodančios istorinės medžiagos apie mus, bet dabar — gyvename tikrą kultūrinį nuosmūkį. Anuosyk vienam čia gimimui intelektualui Stoughton, Mass., prireikė medžiagos apie lietuvių meną. Žinote, kur kreipėsi? Pas Krusčevą Maskvoje! Ir susilaukė — septynių veikalų. Matyti, šio vyro net mūsų Lituanus nepasiekė.

VYT. ŠIRVYDAS

IŠ VOKIETIJOS LIETUVIŲ GYVENIMO

Visuose Vak. Vokietijos laikraščiuose buvo rašoma, kad šiemet buvo labai sunkūs egzaminai brandos atestatui įsigyti. Daugelis mokinių šiaurės Vokietijoje egzaminų neišlaikė. Tučiuojau pasipylė tėvų protestai švietimo ministerijoms, ir kaikur buvo gražių pasekmių.

Pradžioje tarlamai neišlaikūsieji, nežiūrint nepasisekimo, gavo brandos

atestatus. Atrodo, kad ir Vasario 16-tos Gimnazijos abiturientams nebuvo egzaminai lengvi ir nesėkmė yra lydėjusi.

* Serga lietuviai kunigai. Klebonas dr. Jonas Petraltis Memmingene ir klebonas Petras Girčius. Topasėkoje susikaupimo valandėlių bei velykinės išpažinties laikas pasikeitė.

* Ieva Banevičienė išvyksta kovo mėnesio pabaigoje pasisvečiuoti pas savo gimines bei pažįstamus į Ameriką.

* Jurgis Šilinskas su žmona Irmgarda atvyko iš Chicago pas savo tėvelius, gyvenančius Rotenburge. Ši jauna pora prieš keletą metų emigravo į Ameriką, kur labai gerai įsikūrė. Abu yra laimingi, galėdami savuosius aplankyti.

Vasario 16 gimnazijos lietuviai mokytojai. Iš k. sėdi: A. Krivickas, E. Tanošaitienė, kun. B. Liubinas, S. Antanaitis, T. Gailius. Stovi: F. Škėrys, kun. J. Riabūnas, K. Motgabis ir kun. Jonas Dėdinas.

* Alfredas Gerulaitis ir Jonas Juočys mielai pasitarnauja savo tautiečiams talkoje, taisant radijo aparatus.

* Jonas ir Petras Seferiai, Egonas ir Valdemaras Nėjai, Černiauskai ketina stoti gimnazijon.

Brooklyno lietuviškos muzikologinės praeities pabiros

Tęsinys

Organizavo Chicagoje Lietuvišką konservatoriją (labai trumpai veikusią), vėliau Bostone išleidusią daug įvairių muzikos rūšių veikėjų kiek apmokyty, diplomais aprūpintų chorvedžių, muzikos mokytojų. Su "Gabijs" choru Bostone išplėtė plačią veiklą visoje apylinkėje, su kuria pastatė pirmąją lietuvišką operą "Eglė žalčių karalienė", 1924 m. kainavusią pasiruošti scenoje \$1,900 su simfoniniu orkestru Broadway Theatre. Didžiulis teatras buvo kupinas prikimštas klausytojų, tos operos išleidimas "Gabijs" chorui atsiėjo \$1,784.

Panašus pastsekimas 1917 m. ten pat statant didelę operetę, kurią net opera galima būtų pavadinti, "Velnius Išradėjas," dalyvaujant A. Sodeikai, dideliam baletui. Sutraukta du rūkst. klausytojų. 1915 m. šis kūrinys, irgi dalyvaujant A. Sodeikai, buvo pastatytas Brooklyne.

Jis parašė 17 operetėlių ir operą "Eglė Žalčių Karalienė," kurias, su maža išimtimi, yra pats visas statęs, kai kurias po kelio-liką kartų perkeliant į kitas kolonijas. Organizavo taip pat muzikos mokyklėles Bostono apylinkėje, pats savaitėje kartą ar porą jas aplankydamas su pamokomis, vietose palikdamas savo patikėtinius.

Taip pat ir New Yorke apylinkėje: pačiame New Yorke, Brooklyne vadovavo P. Čiurlionis (Konstanto Čiurlionio brolis, tuolig studijavęs Columbia universitete inžineriją ir pas kun. Seštoką New Yorke vargonininkavęs), o jis pats važinėdavo į Elizabeto, Newarko skyrius.

Bendrai koncertuose, jam skersai išilgai važinėjant po viso krašto lietuvių kolonijas jam talkino A. ir O. Počiai, V. ir St. Greičiai, seserys Karužutės (dainininkė, pianistė ir šokėja), S. Sodeika, K. Kraučilūnas (sūr.), P. Bukšnaitis, Ks. Strumskis ir elle kitų. Ypačingai jam daug padėjo jo gimnaitis, advokatas Nadas Rastenis, dr. Jonikaitis, br. Deveniai ir elle kitų šviesuomeninkų, supratusių jo darbo svarbą. M. Petrauskas keletą kartų lankėsi Lietuvoje. Galutinai 1930 m. tenai ir sugrįžo.

Po tokio ilgo įtempto darbo (įkūręs kolonijose choras, beveik visus juos suoperetines, parašęs ir išleidęs šimtus lietuviškų dainų) M. Petrauskas senatvėje buvo labai paurisų nervų. 1930 m. Detrote suruoštos išleistuvėse jis jau mažai besisuvokė; o po Bostono išleistuvių, prieš savo norą, jo artimųjų apgaulingai buvo įvilgotas į laivą ir išsiųstas Lietuvon savo brolio Kipro globon, su kuriuo drauge jis turėjo Kaune namus.

1930 balandžio mėn. Lietuvos prezidento buvo jam paskirta 500 litų mėnesinė veikėjo pensija. Kiek pasveikęs vedė, susilaukė šeimos ir 1937 m. kovo 23 d., dar labiau paurisiais nervais, Kaune mirė.

Per 23 metų savo veiklos jis nepaprastai pakėlė plačių masių lietuviškos muzikos sampratą, parodydamas tos muzikos grožį, jaunimą auklėdamas muzikinėje nuovokoje, traukdamas muzikinius veiklon. Jo veikla brooklyniečių, kaip ir kitose

kolonijose, dar yra gerai prisimenama. Jo darbai, nuveikti išelvijos lietuvių muzikinėje dirvoje, patys už save kalba!

KSAVERAS STRUMSKIS

Ks. Strumskis, 1908 m. apsigyvenęs prie šv. Jurgio par. vargonininku, organizavo didelį chorą. Pradėję su P. Bukšnaitiu su "Scenos Mylėtojų dr.-ja operetėlių statymus, veikė ir su Harmonijos choru. Su Vyturėliu statė 1913 m. Brooklyne sunkią operetę "Kornevilio varpai." Tais laikais tai buvo vienas didžiausių muzikinių pastatymų. Taip veikta iki 1915 m., kada iš įvairių suirusių chorų suorganizavo "Operetės" chorą, su kuriuo drauge su P. Bukšnaitiu, kaip režiserium ir operetėlių vertėju, 1915-1936 m. laikotarpyje pastatė 34 įvairias operetes.

Su operetėmis lankėsi kitose kolonijose. Tai didelės įnašas į Brooklyno lietuvių muzikinę kultūrą. Jam tose operetėse kaip vaidintojai talkino: M. Sidabraitė (vėliau jo žmona) puiki dainininkė ir gabi vaidintoja, komp. J. Neimanto artimo gimnaitė Kancleritė. J. Neimantas buvo 1903-1907 metais apsigyvenęs Brooklyne, vargonininkavo, veikė su "Birutės" chorą (apie

Juozas Žilevičius

šį chorą jokių žinių neteko daugiau niekur užtikti). El. Aušriute ir elle kitų gabių, gražlabalių dainininkų. Vyrų tarpe reiškėsi: K. Kraučilūnas (sen.), Bukšnaitis (tėvas ir sūnus), F. Morkus, Kazemėkas, Saurusaitis, J. Būtėnas ir elle kitu.

Ks. Strumskis su "Operetės" chorą nekartą yra atstovavęs lietuvius svetimtaučių tarpe. Buvo vienas stambiausių gaidų leidėjas, išleidęs per 200 įvairiais pavadinimais lietuvių kom-

pozitorių kūrinių, įdėjęs leidimui \$7,000.

Kurį laiką sėkmingai veikė "Trubadūrų" kvartetas. Plačiai koncertavo kitose kolonijose, bet jo veiklos aprašymų labai mažai, trūksta medžiagos apie jo narius (F. Morkų, Saurusaitį, P. Bukšnaitį, jr., K. Kraučilūną, sn, yra išleidęs savo biografiją; apie jį žinių yra, rodos yra veikęs drauge ir Kazemėkas?) ir apie patį kvartetą.

Dar yra veikęs: 1898 m. organizuota "Teatrališka-Muzikališka Draugija," yra veikęs "Šviesos" choras. Taip pat mažai žinoma apie

"Harmonijos," L. Eremino organizuotą vaikų chorą "Vyturėlis," ir vėliau veikusį "Vyturėlių," stačiusį operetes, "Birutės" chorą,

K. B. KRAUČILŪNAS

"Tėvynės Mylėtojų" ir "Scenos Mylėtojų" choras, "Brooklyno Revoliucijonierių" chorą, Maspetho "Lyros" chorą (ne "Lyrų"), "Simono Daukanto Draugijos" chora, "Jaunų Vyrų Klubo" chorą ir "Naujos Gdynės" chorą. Apie šiuos choras beveik nieko neturima Lietuvių Muzikologijos Archyve. Jie veikė plačiai, tiesa, vieni ilgiau, kiti trumpiau, bet turėjo kai kurie jų savo statusus, o taip pat mėgdavo fotografuotis. Yra be avejo šiuos choras atsimenančių šmonių bei juose dalyvavusių. Būta koncertų ir vaidinimų, dažnai spausdintų programų, plakatų (keletas yra patekęs Liet. Muz. Archyvan).

Pabaiga sekanciam

numeryje

* Valdemaras Ivanauskas baigta Neumunsteryje tekstilės pramonės aukštąją mokyklą ir laiko egzaminus inžinieriaus laipsniui.

MARIJONA STRUMSKIENĖ - JOKUBAITIENĖ

Mano kelias į muzikos meną

AT SIMINIMAI

AB Sodeika

Pažintis su S. Šimkum

TĘSINYS iš pr. numerio

Netoli Jurbarko, Skirsnemunėje, tuomet vargoninkavo būsimasis kompozitorius Stasys Šimkus. Jis buvo A. Pociaus draugas ir dažnai pas jį apsilankydavo. Čia jis neretai rasdavo ir mane prie fortepijono.

Abu draugai mėgdavo skambinti keturiomis rankomis. Man tai atrodydavo virtuoziška, ir aš tik selę varvindavau: kada gi aš taip galėsiu skambinti?!

Jiedu dažnai slūsdavo mane atnešti popirosų: "Antuk, bėk "babočkos"!"

Vienas įvykis mane labiau suartino su Šimkum. Kartą šeštadienio vakare Šimkus persikėlė per Nemuną ir nuvyko kažkur į svečius. Rytojaus dieną jo parapijoje buvo dideli atlaidai, bet Šimkaus, vargonininko, — nėra. Jo motina susirūpinusi praneša klebonui, kad sūnus negrįžo. Kas daryti? Nutarė slūsti arklius į Jurbarką ir parsivežti mane, kad pavaduočiau Šimkų. Girdi, reikėtų bent sumą už jį atgroti. Aš, nepasiruošęs tokiam "deblutui," nenorėjau sutikti, bet ką gi — kitos išeities nebuvo. Tėveliai padaršino:

— Ką tau reiškia, pabandyk — atgrosi!

Nutariau pabandyti.

Skirsnemunės bažnyčia, kaip ir Jurbarko, buvo garsi savo vargonais bei vargonininkais, o čia dabar atvažiavo vaikas... Chorių tarpe kilo nerimas. Kaip man juos numarinti, įtikinti, kad nesukompromituosiu?

Sėdau prie vargonų, paleidau juos visa jėga. Dumplių varytojai gyrė: jaunasis vargonininkukas gerai grojė, — jie vos spėję dumplės pūsti. Stengiausi kiek galėdamas savo balsu ir chorui pritari.

Žinoma, triukšmo sukėliau daug, o muzikos daviau mažą. Užtat mano nervams ir jėgoms išbandyti tai buvo geriausia proga.

Po šio atsitikimo susitikęs Šimkus mane pagyrė už drąsą ir padėkojo.

Jurbarko vargonininkui A. Pociui atėjo metas stoti į caro kariuomenę. Jis sugalvojo ruošti šį junkerius, pradėjo paskubomis mokytis. Kalėdoti su kunigu tais metais

Pocius pasisakė neturįs laiko ir prašė mano tėvelį, kad leistų mane vietoj jo, žadėdamas už tai dar pamokyti muzikos. Tėvelis sutiko. Taigi, nors dar nebuvo vargonininkas, man teko iš anksto pažinti visas jo pareigas ir pramogas.

Taip aš ir išvykau pirmą kartą kalėdoti. Keli vežimai kalėdininkų važiuojame rogėmis, arkliai papuošti, su skambučiais, lenktyniaujame — kurių žirgas greitesnis. Skamba linksmos įsismaginusių kalėdininkų dainos.

Atvažiuojame pas ūkininką. Išsirikiavusi šeima mūsų laukia. Šeiminkas atiduoda duoklę, kiek kam priklauso. Mano surinktieji grūdai bei pinigai turėjo atitekti Pociui, o riešutus ir saldainius pasilikdavau sau. Dažnai žmonės stebėjosi manimi ir nenorėdavo pripažinti vargonininku: mat, jie labai mylėjo Pocių.

Paskui, būdavo, sėdame prie stalo. Pavalgius prasideda programa: šoklai, žaidimai. Ūkininkas, kuris valšindavo kalėdininkus, ta proga dažnai susikviesdavo ir savo kaimynus. Kalėdojantis kunigas vikaras Antanas Kiznlus buvo jaunas, linksmo būdo, gana sąmojingas ir mėgo pajukauti.

Žinoma, teko ir alučio paragauti. Kartą vežėjas tiek jo prisisiurbė, kad važiuojant paleido vadžias, ir arkliai ėmė eiti savo nuožiūra. Tamsią naktį jie staiga sustojo ir — nė iš vietos! Pabudęs vežėjas pradėjo raginti, plakti arklius, o tie trypla vietoje ir vis tiek neina. Kai užpykęs kunigas riktelėjo vežėjui išlipiti iš rogių ir arklius pavedėti, pasirodė, kad mes esame paklydę, išsukę iš vieškelio ir privažiavę didžiausią pakrauišę. Jei arkliai bent žingsnį būtų žengę priekin, mes būtume nudardėję skradžiais.

Vargonininko karinės prievolės laikui artėjant, aš ėmiau labai intensyviai ruošti vargoninkauti; maniau, kad Pocius paliks mane savo vietoje. Pocius turėjo špitolėje didelį kambarį, kuriame vykdavo choro repetitijos. Ten jis laikė gerą fortepijoną su įtaisytais nebyliais pedalais. Dabar aš per dienų dienas mindavau tuos pedalus. Vargau gerokai: pažliūri į kojas, — suspaudoja rankos, nebesusivoki gaidose. O dar ir kojos buvo per trumpos — kaip reikiant nepasiekdavau pedalų.

Pagaliau A. Pocius nusprendė bėgti nuo caro kariuomenės į Ameriką. Jam išvykus, vargonininku įsitaisė jo brolis Jonas, kuris buvo toje pačioje bažnyčioje "premtorium," turėjo gražų tenorą, gerą muzikinę atmintį. Ži-

Albinas Trečiokas apie sukaktuvinę kelionę

Po trijų ir pusės dienos kelionės modernišku didžiuliu laivu s. s. Nieuw Amsterdam iš Hoboken, N. J., į St. Thomas, Virgin Island, apie 1400 mylių iš New Yorko nuplaukėme visiškai neįsąsami, kad esame atvirame Atlanto vandenyne. Atrodė daugiau panašu į modernišką didelį viešbutį arba net į miestelį su pora tūkstančių gyventojų.

St. Thomas miestelis yra patsai svarbiausias Virgin salose su apie 40,000 gyventojų. Čia yra ir gubernatoriaus patalpos, į kurias nuo gatvės yra 99 laiptai ir dėl to mes gubernatoriaus neaplinkėme. Jis yra demokratas, JAV prezidento draugas (ne gyventojų rinktas, o prezidento paskirtas) Verginia sala yra 12 mylių ilgio ir nuo 1 iki 3 mylių pločio, labai kalnuota ir sausa.

JAV Virginija salą nupirko nuo danų I Pas. karo metu ir nuo to laiko šita sala žymiai kitėjo. Dabartiniu metu salos gyventojai yra patenkinti. Bedarbių nėra, o sulaukę senatvės yra aprūpinti senatvės pensija.

St. Thomas miesto statyba yra iš senų laikų ir dažniausiai iš vietos gamybos, molio plytų, akmenų ir cemento.

Pastatų matyti mediniai balkiai, neuždengti iš vidaus, panašiai kaip prieš nepriklausomybės laikus Lietuvoje.

Vidaus įrengimai daugelio krautuvų labai paprasti ir tais laikais tik prekybos reikalams bei papuošimų. Grūdys dažniausiai cementinės ir kai kur vietos gamybos kilimais išklotos. Durys ir langai labai paprasti ir dažnai iš labai storų neobliuotų lentų arba me-

talo (panašiai, kaip prieš nepriklausomybės laikus Lietuvoje įvairių pastatų, kleties tvartų, kluonų durys) neturi jokio patraukimo kaip prekybos įmonės. Vėsinimai ir elektrikos įrengimai dar atsilikę.

Prekybininkų patarnavimai prilygsta amerikiečių skoniui, o ypačingai likerių parduotuves (ne karčiameose). Yra ir viena kita prekybos įmonė, kuri atitinka dabartinių laikų moderniškumą. Yra keletas žinomu amerikiečių, kurie turi savo vasarvietes, sporto ir kitokius klubus. Juos tarp yra ir JAV prezidentas Kennedy.

Transportacija visokios rūšies JAV gamybos automobiliais, keliai siauri, vingiuoti ir kalnuoti.

VENEZUELA, NEPRIKLUSOMA TURTINGA VALSTYBĖ

CARACAS. Venezuelos sostinė iškilus 3,000 pėdų virš jūros, neskaitant kalnų, kurie yra virš debesų ir ant vieno tokių kalnų yra didelis ir moderniškias viešbutis (Hotel Humboldt), į kurį mūsų keleivių grupė nepanorėjo specialiomis priemonėmis keltis tūkstančius pėdų į aukštį ir pasitenkino pasižiūrėjus sunkiai įžiūrimą debesys (patikėjo levi Trečiokienė, kuri yra pirmasis aplankius viešbutį Humboldt).

Keltone iš prieplaukos La Guaira į sostinę Caracas 15 mylių nauju modernišku keliu, kuris valstybei kainavo apie \$100,000,000. (\$6,000,000. — už mylių). Didžiausias valstybės pajamų šaltinis yra nafta, geležis, perlai, auksas, deimantai ir

Ieva Trečiokienė, savo sukaktuvinės kelionės metu, sveikinas su "Nieuw Amsterdam" laivo kapitonu.

Kiti, kurių pelnas subalansuoja valstybės biudžetą. Vanduo yra brangus ir sunkiai gaunamas. 16,000 pėdų aukštumo kalnuose, ant kurių niekuomet neištirpsta sniegas, sudaromi vandens rezervai miesto gyventojams; tai, turbūt, bus aukščiausi vandens rezervai visame pasaulyje.

CARACAS miesto gyventojai, o ypačingai turtingieji, kurių metinis uždarbis yra ligi \$60,000.— taksų moka tikrai \$1,800 ir gali pirkti galona gazolino už 11 c. Iš antros pusės, būti moderniškogolfo klubo nariu Caraco mieste ir jo apylinkėje ne taip lengva: įstojimas yra \$7,000.

Įdomiausia, kad žmogus, kuris yra atsakingas už visą tai, nėra įkėles kojos į šį miestą — Henry Ford, kuris išrado vežimą be arklio ir dėl to degantis skystymas tapo daugiausiai labiausiai reikalaujamas produktas pasaulyje.

Todėl Caracas geriausiai pasireiškė kaip tikras "gasolino aristokratas," gyvena geriausiuose viešbučiuose ir restoranuose, o taipgi keliai, gyvenamieji namai, mokyklos, bažnyčios ir įvairūs civiliniai pastatai yra geriausi.

Simon Bolivar 1811 metais išvadavo Caraca iš Ispanijos. Aplankėme jo gimimo vietą. Pastatai su visais įrengimais, kaip yra buvę prieš 152 metus. Labai gerai užlaikomi. Aplankėme ir Kongreso rūmus ir Ministerijos patalpas, kurios yra labai puošnios, tvarkingai ir švariai užlaikomos. Nevisuomet pasitaiko proga, kad minėtas įstaigas būtų galima lankyti.

Caracas turi naują ir labai modernišką universitetą, 12 aukštų su 12,000 studentų ir visais moderniškais įrengimais; turima salė su 3,000 vietų paskaitoms su galimais pakeitimais sedimų vietų ir prietaisais

kalbai, knygynais, keletu valgyklų ir visais kitais patogumais. Studentų tarpe yra nemažai ir amerikiečių.

KARININKŲ KLUBE

Pietauti pasirinkome Karininkų klubą, kuris yra vienas iš moderniškiausių ir visais naujaisiais įrengimais, atsiradęs vienam generolui kandidatuoju ir prezidentus ir pažadėjus kariams, kad, jeigu būsiąs išrinktas, tai karininkų naudai pastatys klubą. Savo pažadą žmogus ištesėjo.

Papietavę, nuvykome į amerikiečių išlaikomą romo gamybos klubą, kaip ypatingi svečiai. Čia būvome paprašyti susipažinti su romo gamybos produktais ir ragavome įvairius ir vieną už kitą skanesnius gėrimus, su kuriais mus ypatingai norėjo supažindinti. Mūsų grupėje buvo Izabelė Misiūnienė, kuri su savo vyru turi degtinės parduotuvę ir, tarp kitų, šios gamybos romą parduoda. Dėl to mes ir buvome tokie ypatingi svečiai, kurie ne tik tai prisiragavome, bet dar ir po bonkutę namo parsivežti gavome.

Sekantį rytą mūsų laivas jau atplaukė į Curacao, N. A., apie 150 mylių nuo Laruaia, South America. Čia yra didelės Shell kompanijos naftos apdirbimas, pajėgias aprūpinti visos salos gyventojus ir nemažai eksportuojas. Mūsų laivas čia ir pasinaudojo proga paįmamas savo reikalams keletą šimtų tūkstančių galionų.

CURACAO sala yra apie 40 mylių ilgumo ir apie 10 platumo, su apie 128,000 gyventojų, kurių tarpe baltų yra tikrai apie 5%. Gulinti apie 40 mylių nuo Venezuelos pakraščio.

Oficiali kalba Papiamentto, mišrinys: ispanų, olandų, anglų ir vietos gyventojų.

Salos valdymas yra gana komplikotas. Vidaus reikalams tvarkyti yra autonomija, o išrinktas gubernatorius. Salą tvarko panašiai, kaip konstitucinis monarchas. Su užsieniu prekyba pirmoje vietoje yra JAV ir Venezuela.

Kingston yra Jamaicos sostinė ir svarbiausia prieplauka salos su apie 350,000 gyventojų. Jamaicos ekonomija priklauso nuo eksporto į užsienį: Bauxite kasyklų, cukraus, romo, bananų ir kitų produktų. Įdomūs yra Karalių namai ir gubernatoriaus rūmai, o ypatingai

noma, su Jonu Pocium konkuruoti aš negalėjau, nes dar buvau nesubrendęs.

Taigi likau ir toliau raštininkauti, bet mokytis muzikos nesilioviau. Dabar mokiausi pas Joną Pocių, dalyvavau jo vedamame chore; ir šis buvo geras chorvedys.

Vykstu į Ameriką

Mano dėdė Kazimieras Miliūnas, gyvenęs JAV, 1907 m. siuntė laivakortę mano vyresniesiems broliams, Valerijonui ir Povilui, kurie buvo nutarę bėgti nuo caro kariuomenės. Tačiau jis suklydo, rašydamas vardus: užuot atsiuntęs laivakortę Valerijonui, atsiuntė Antanui, vadinasi, man.

Tėvas nežinojo, ką bedaryti. Iš pradžių galvojo laivakortę gražinti, bet paskui pasiūlė man važiuoti Amerikon. Aš lengvabūdiškai sutikau — neberekės raštininkauti, o gal galėsiu ir muzikos mokytis. Labai troškiau pamatyti Ameriką, apie kurią tuomet visi jauni vyrai tik ir kalbėjo: ten galima greitai daug pinigų užsidirbti, prasimušti ir t. t. Kodėl man nepamėginti, jeigu pasitaikė tokia proga? Daugelis draugų man tiesiog pavydėjo.

Pasiprašiau atleidžiamas iš tarnybos ir ėmiau rengtis į kelionę. Pagaliau atėjo laikas išvykti. Atsisveikinau su namiškiais. Motinai uždainavau:

Močiute širdėle, tai tau, tai tau,
Auginau sūnelį ne sau, ne sau.

Apsiverkė motina, graudu pasidarė ir man: kažin, gal paskutinį kartą matomės gyvenime? Toji dainelė skambėjo man ausyse per visą kelionę.

Kartu su manim išvyko vyriausias brolis Povilas ir mūsų vaikystės draugas Juozas Gudaitis. Mus palydėjo mūsų tėvelis ir Gudaičio tėvas.

Jurbarke sėdę į garlaivį, plaukėme Nemunu į Tilžę. Čia tėvai mus įsodino į traukinį, — važiuosime į Hamburgą. Atsisveikinant su tėveliu, man pasidarė labai labai graudu. Tik dabar supratau, kokį rimtą žingsnį darau. Atrodė, kad jau niekada nebematysiu savųjų, o kartu ir gimtojo krašto — Lietuvos.

Hamburge sėdome į jūrų laivą "Fresland." Mūsų laivakortės buvo trečios klasės, kajutė teko laivo pirmajame. Joje sutilpo apie dvidešimt žmonių. Pačiame laivo pirmajame keliavo atverti gyvuliai, skirti maistui keleiviams.

Išplaukus į atvirą jūrą, laivą pradėjo supti. Visi keleiviai — ir žmonės, ir gyvuliai — ėmė sirgti jūros liga. Kad būtų lengviau, aš atsiguliau į lovą, o brolis su savo draugu dažnai bėgiojo į bufetą išgerti "vaistų" — viski. Siūlė jie tu "vaistų" ir man, bet aš atsisakiau.

Jiedu jūros ligą persirgo lengviau, mane gi ji gerokai nukamavo. Per visą dvylikos parų kelionę aš mitau beveik vien tik apelsinai, kuriuos atnešdavo brolis ir jo draugas. Po kelių dienų iedu pritrūko pinigų "vaistams," tai išviliojo iš manęs auksinį penkrubli. Kurį raštininkaudamas susitaupiau ir maniau nuvežti į Ameriką dėdei dovanų. Netrukus ir šis fondas išseko. Laimel, į kelionės pabaigą jūra pradėjo rimti, ir aš kartais nurepliodavau į denį pasigėrėti okeano platumomis. Keistai jos man atrodė: tik dangus ir vanduo. Rodosi, kad laivas klaidžioja po bangas ir mes Amerikos neatrasime...

Kartais pakildavo didelės audros. Tada kapitonas suvarydavo visus keleivius į kajutes, kurios būdavo hermetiškai uždaromos. Tuomet girdėdavau, kaip bangos riedėdavo per denį, ir jausdavau, kad laivą mėtė į visas puses. Atrodydavo, kad laivas plaukia po vandeniu. Kajutėse viešpatuodavo mirtina tyla ir baimė. Aš dažnai pagalvodavau, kad daugiau nebematysiu motinos žemelės, kad kad mano kapas bus jūros dugne...

Audrai praėjus, vandenynui nurimus, laivo angos vėl atsidarydavo, ir, kas galėdavo, eidavo į denį. Svajodavau, kur pagaliau ta Amerika, kaip ten mano dėdė gyvena? Gal jo butas išblizgintas, kilimais išklotas; kaip aš, driskusius, išdrįsiu ten įeiti?

Štai vieną dieną kažkur toli horizonte pamatau pastovų juodą tašką. Keleiviai susijaudinę kalba, kad tai krantas. Taškas vis labiau ryškėja — išlenda iš vandenyno dugno.

Džiūgauja siela, atgyja viltis, kad vėl atsistosiu ant tvirtos žemės ir niekad daugiau neplauksiu per rūstųjį okeaną. Tik liūdna, gaila tėviškėlės. "Močiute širdėle, tai tau, tai tau, auginau sūnelį ne sau, ne sau..."

Kai kurie keleiviai žiūri pro žiūronus, girdžiu šnekant, kad matyti kažkokios povandeninės uolos, — tai bus Amerikos krantai. Uolos didėja, ryškėja lyg kokie bokštai, lyg namai...

Pagaliau įplaukiame į Philadelphiajos uostą. Atseit, Amerika! Po visų formalumų prie mūsų prisistatė kažkoks vyriškis, agentas, kuris mus turįs nulydėti pas dėdę Kazimierą, gyvenantį kitoje upės pusėje, Camden (Niudžersis valstijoje).

Koks man džiaugsmas, kad pagaliau vėl galiu drąsiai vaikščioti žeme ir gėrėtis jos gražumu!

Bus daugiau

Nukelta į 10 psl.

Tarp ryšio su Lietuva, knygų ir vargonų

EDVARDAS ŠULAITIS

Chicagoje ir jos apylinkėse vienu iš labiausiai kolinjamų ir branginamų žmonių yra Juozas Kreivėnas, gyvenantis Cicero lietuvų kolonijoje. Kolonija jį visi, kas tik sugalvoja, net ir tie, kurie jį brangina.

Priežastis yra ta, kad J. Kreivėnas pasisako už kultūrinius ryšius su tėvyne. Žinoma, tie ryšiai suprantamas pas jį gal ir nėra toks aštrus, kaip kitų mūsų spaudoje linksnuojamų "ryšinių", nors ir jis nėra linkęs dėtis į bet kokį kolektyvą "ryšių" problemoms studijuoti, tačiau mūsų visoklems "dorybių" saugotojams jau ir to yra per daug.

Daugelis jį yra linkę vadinti kontroversine figūra. Tai žmogus, kuris, kaip laudis sako, pritampa ir prie "tančiaus" ir prie rožančiaus.

Mes jį matome vargoninkaujantį įvairiose bažnyčiose, dėstantį liuanistiką (kasdien) šv. Antano parapijos pradžios mokykloje, sutinkame jį įstaigose, besiderant naujų leidinių iš okup. Lietuvos įsigijimo reikalui, randame jį žmonių ellėse, kurie talkininkauja jį niekinančiai Liet. Bendruomenel ir t. t.

Aukščiau sakėme, kad yra žmonių, kurie J. Kreivėną brangina. Taip, tai tiesa. Ypatingai tokių gausu iš muzikų ar su muzika daugiau reikalu turinčiu asmenų tarpe, ir ne be reikalo.

Pas J. Kreivėną šiuo metu, turbūt, yra pats didžiausias lietuvių muzikinis archyvas laisvajame pasaulyje. Kam tik prireikia kokių nors gaidų: tuojau pas Kreivėną. Jis niekam neatsisako pagelbėti; net ir bendruomenininkams su frontininkais. Neprašina nė 10 minučių ir elektrine paduoginimo mašina atsiranda kopijos, už kurias pats šeimninkas jokio papildomo mokesčio nebetima. Sako — "man tik 15 centų už kiekvieną popieriaus lapą." Gerai širdis, ar ne tiesa?

Ne tik muzikai pas J. Kreivėną gali rasti paguodos. Pavyzdžiui, ir kiti šakų specialistai gali užtikti sau reikiamos medžiagos. Beveik kiekvienoje srityje jis turi prisirinkęs lenty nas knygų bei kitokių leidinių. J. Kreivėnas pas save turi didžiąją dalį okup. Lietuvoje išleisčių knygų, ir jų skalčius kasdien vis didėja.

Pas jį kelią randą beveik visi okup. Lietuvoje išleisnantieji laikraščiai bei žurnalai.

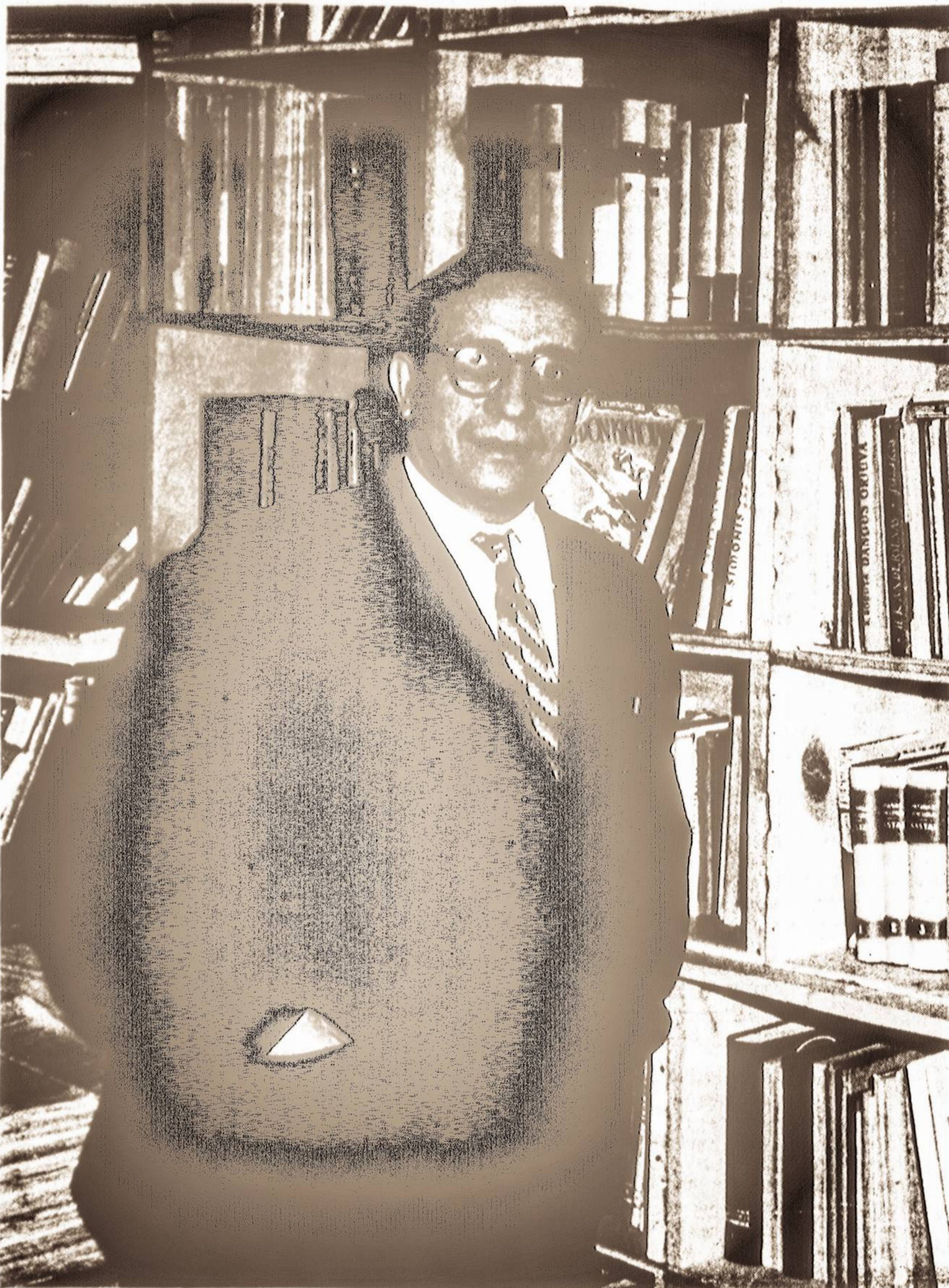
Nežinia, kur jis visą savo literatūrą būtų patalpinęs, jeigu nebūtų sumažėjusi jo šeima. Mat, praėjusiais metais ištekėjo jo dukra ir vedė sūnus, tai ir laisvų kambarių knygoms atsirado. Dabar jo namelis 16-tame bloke, netoli Cicero Ave., yra plačial "apgyventas" spaudiniais.

Nors dar trumpai pažvelgti į J. Kreivėno turėtos ar turimas pozicijas. Pirmoje eilėje — buvęs LB Kultūros Fondo pirmininkas, Dainų ir Tautinių šokių švenčių rengimo komitetų narys, Liet. Vargonininkų Sąjungos valdybos narys, Muzikos Žinių redaktorius, Cicero Lietuvio redakcinės kolegijos narys, įvairių muzikos ar specialiųjų leidinių autorius, redaktorius, techninis redaktorius, leidėjas ir t. t.

Jam nėra buvęs ir nėra svetimas bendradarbiavimas lietuvių spaudoje. Jis rašo visur, kur tik gali laisvai išsireikšti, nesvarbu ar tai būtų Naujienos ar Vienybė. Ne vien tik už "ryšius", bet ir už savo atvirą žodį susilaukia stiprių priekaištų ir aštrių žodžių. Neseniai jį kiek nekultūringais žodžiais puolė Aidai, kurie vadinami "kultūros žurnalu." Žinoma, Kreivėnas nenusileido ir išėjo į kovą Naujienose. J. Kreivėno žodžius komentuoja ir mūsų "progresyvieji." Prieš keilias savaites jam nemaža vietos pašventė ir Chicago Vilnis.

Nors su visais J. Kreivėnas nori gyventi "geruoju," tačiau nesenos praeities bendruomenininkų — frontininkų blogos valios puolimas prieš jį buvo kiek išmušę žmogų iš pusiausvyros; bet dabar žaizdos po truputį užgyja, ir J. Kreivėną vėl mes matome talkininkaujantį tiems, kurie norėjo jį priblokšti. Čia yra geriausias J. Kreivėno tolerancijos, nesavanaudiškumo bei tikrojo lietuviškojo kelio įrodymas.

Beje, anksčiau minėtųjų grupių žmonės buvo nuėję taip toli, jog sakė, kad J. Kreivėnas yra piniginiai remiamas... sovietų. Bet vėliau paaiškėjo paslaptis — mat, J. Kreivėnas dirba viename iš didžiausiųjų Chi-

Juozas Kreivėnas prie vieno savo rinkinio lenty nų. Ne tik muzikos, bet ir įvairių kitu sričių specialistai gali susirasti didžiuliam Kreivėno archyve sau būtinos medžiagos.

cagos bankų, ten prižiūrėdamas švarą. Ir kas gali sakyti, kad Chicago bankininkams pinigų neužtektų? Užtenka jų ir J. Kreivėnui, nors tos gausybės leidinių ir suėda begalę dolerių.

Kažkada esu girdėjęs posakį, jog neapykanta yra meilės pažymys. Tas posakis ypatingai tinka J. Kreivėno atvejyje, kur jo gausių bendradarbių ir lankytojų būryje sunku atskirti tuos, kurie jį neapkenčia ir tuos, kurie jį myli. Bet, mūsų nuomone, daugelis (čia įskaitytini visi "patriotai") jį myli tik iš reikalo...

D. G. Posto susirinkimas

Kovo 22 d., Brooklyne, Arlingtono restorano patalpose, įvyko Dariaus ir Girėno posto metinis susirinkimas. Esant bendram skaičiui per 40 narių, buvo pakvietimas šaukiama 20 narių. Susirinko 8.

Iš ūkvedžio pranešimo paaiškėjo, kad postas turi \$56 nuostolių iš 1962 m. Iš Dariaus ir Girėno skridimo minėjimo liko \$36.

Valdybos rinkimų metu susirinkimas nutarė palaikyti tą pačią ir šiemis metams. Taip pat išrinktas ir adjutantas. Bet atrodo, kad tokie rinkimai nelegalūs, nes pagal įstatus rinkimams reikia šaukti visuotinį susirinkimą.

Reikia tikėtis, kad toks susirinkimas įvyks ir valdyba bus išrinkta balsuojant.
A. KONDROTAS

Dail. A. Rūkstelės paroda

Worcesterio Lietuvių Bendruomenės skyriaus valdyba kovo 30 d. 5 v.v., Malronio Parko salėje atidaro dail. Antano Rūkstelės kūrinių parodą.

Parodos proga, skyriaus valdybos paprašytas, dailininkas sutiko skaityti paskaitą tema "Šių dienų menas ir žmogus." Būdamas vienas žymiausių mūsų dailininkų, o taip pat kaip geras paskaitininkas ir meno kritikas, neabejotinai patrauks gausų lankytojų skaičių.

Darbo dienomis paroda bus atidaryta nuo 5 v. v. iki 9 v., o šeštadienį ir sekmadieniais nuo 10 v. ryto iki 9 v. v. Įėjimas laisvas ir nemokamas. Paroda bus uždaryta balandžio mėn. 7 d. 9 v. v.

* Klėb, Aleksišno vadovaujama Angelių Karalienės parapija Brooklyne, kuriai dabar priklauso ir praeityje yra priklausę daug lietuvių, šiemet rudenį minės savo 50 metų gyvavimo sukaktį.

RAY'S LIQUOR STORE

JUOZAS IR IZABELĖ MISIUNAI
Įvairiausias rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai
Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.
103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-3544

FESTIVAL RESTAURANT & BAR

Pietūs ir vakarienė
Jaukus baras
Salė susirinkimams
vestuvėms ir
pobūvėms
Gali tilpti 200 žmonių
LIETUVIŠKIEMS
suejimams nemokamai

VACYS STEPONIS
Savininkas

40 East 26th St. New York City MU 3-2928

REPUBLIC LIQUOR STORE, Inc.

G. Jokubaitis, Manager

322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVERgreen 7-2089

Haven Realty

JUOZO ANDRIUSIO APDRAUDOS ĮSTAIGA

Patarnauja perkant ir parduodant namus, įvairiuose apdraudimo šakaluose, užpildant (Income) taksus.

J. ANDRUŠIO TRAVEL BUREAU

Parduoda bilietus visomis susiekimo priemonėmis į visas pasaulio vietas. Money Orders.

87-09 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N.Y.
Tel. VI 7-4477 Atdara kasdien - 9 v. r. ikj 9 v. v.

Laimėjo prizą

Tas stolas padarė įspū-
džio ne tik teisėjams, bet ir
ABC (Channel 7) TV žinių
fotografui, kuris tą stalą
nufotografavo. Federation of
Garden Clubs of America
paprastė Valaitienės leidimo
įsidėti to stalo nuotrauką į
Federacijos leidžiamą ka-
lendorių.

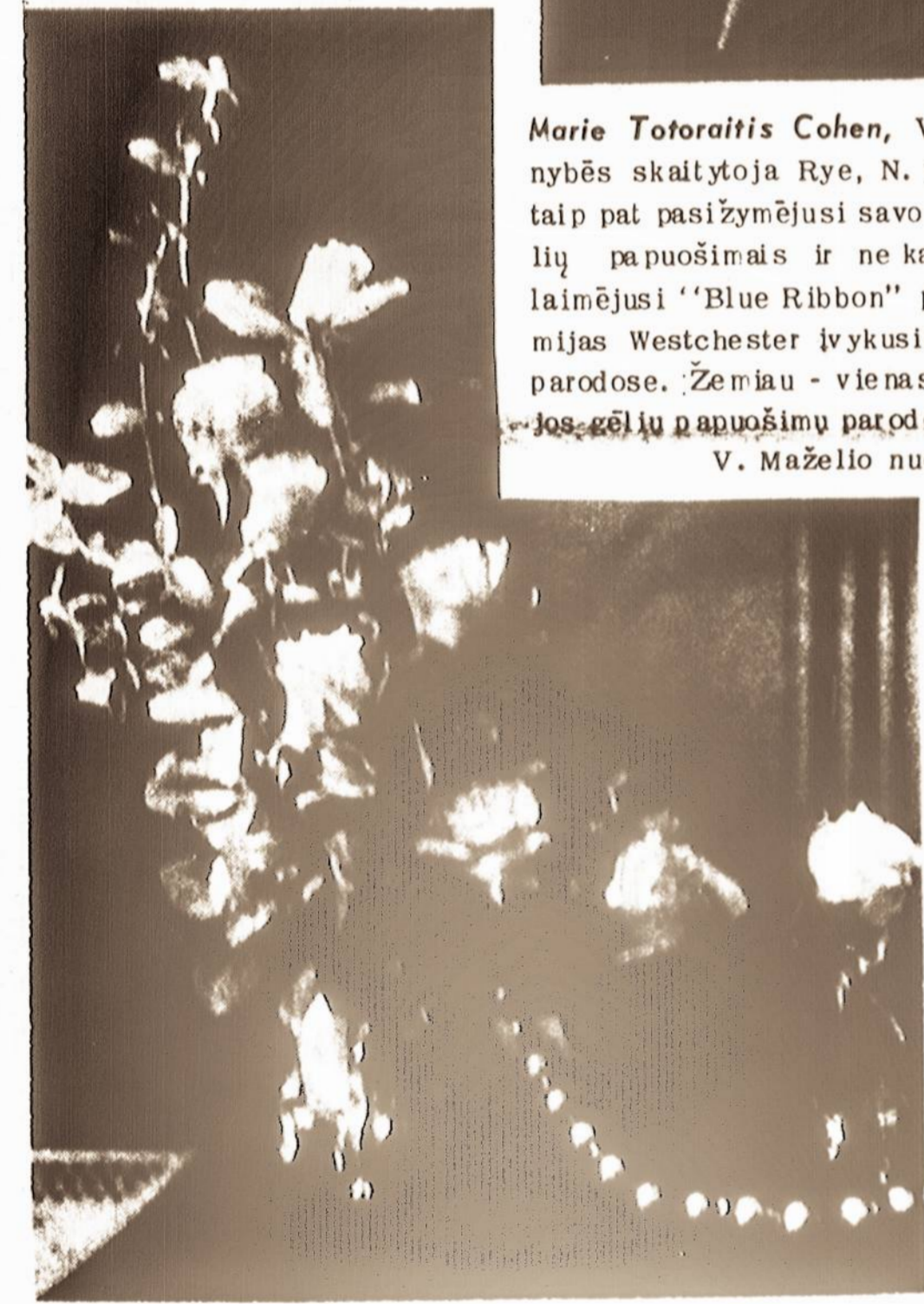
Žymi New Yorko gėlių
puošimo žinovė Mrs. Joelyn,
kuri turi specialią gėlių puo-
šimo mokyklą Manhattane,
pareiškė, kad Nijolė Valai-
tienė turinti labai gerą sko-
nį ir spalvų pajautimą ir il-
gainiui galinti tapti viena
žymiausių gėlių puošėja vi-
soje šalyje.

Nijolė Valaitienė parengia
buketus įvairioms iškil-
mėms, jų tarpe ir vestu-
vėms. Su ja susiekti galima,
skalbinant jai LA 8-2231.

Nijolė Valaitienė, kaip
ankstyvesniais metais, taip
ir šiemet dalyvavo tarptau-
tinėje gėlių parodoje New
Yorko kolisėjyje ir laimėjo
I-ją premiją (Blue Ribbon)
už "neformalios vakarie-
nės" stalo papuošimą.

Marie Totoraitis Cohen, Vie-
nybės skaitytoja Rye, N. Y.,
taip pat pasižymėjusi savo gė-
lių papuošimais ir ne kartą
laimėjusi "Blue Ribbon" pre-
mijas Westchester įvykusiose
parodose. Žemiau - vienas iš
jos gėlių papuošimų parodoje.
V. Maželio nuotr.

Nijolės Valaitienės paruoštas stolas "neformaliai vakarienei" New Yorko kolisėjyje gėlių parodoje, laimėjęs pirmąją premiją (Blue Ribbon).

Lietuviški filmai Baltimorėje ir Washingtone

Praeitą savaitgalį V. Tys-
liavienė su filmais lankėsi
Baltimorėje ir Washingtone.

Baltimorėje filmų vakaras
įvyko kovo 23 d. Lietuvių
salėje. Jo organizavimu rū-
pinosi adv. Nadas Rastenis,
J. Austra ir kt. Tysliavienė
parodė S. Narkėliūnaitės su-
suktą spalvotą Amerikos
lietuvių gyvenimo kroniką,
istorinį filmą "Darius ir Gi-
rėnas Chicagoje", kurio tu-
rinį paaiškino iš Washingto-
no atvykęs pats filmo auto-
rius Ant. Vaišvada, ir paba-
goje - naujausias filmas
"Žiema Lietuvoje" iš Tys-
liavienės apsilankymo Vil-
niuje, Kaune ir kt.

Publika, atrodo, filmais
buvo patenkinta, o vėliau
Tysliavienė atsakinėjo į
klausimus. Daugiausia tei-
ravosi tie, kurie patys ren-
gliai šiemet lankytis Lietu-
voje.

Washingtono V. Tysliavie-
nė jau trečiukart filmą iš
Lietuvos demonstravo kita-
taučiams.

Amerikiečiai, kurių tarpe
buvo asmenys, tarnavę už-
jūrio tarnybose, labai do-
mėjosi filmu ir buvo dėkin-
gi turėję progos nors pa-
viršutiniškai susipažinti su
dabartine Lietuva. Filme
matoma nemažai krašto vai-

Automobiliu į Vilnių iš Panerių. Tokie ir kiti panašūs gamtos
vaizdai matomi filme "Žiema Lietuvoje". Serafino nuotrauka

zdų, keliaujant automobiliu
tarp Vilniaus, Kauno, Drus-
kininkų ir kt., taip pat gy-
ventojų judėjimas judresnė-

se gatvėse, ir žymesnės vie-
tovės, giliai įaugusios į ne-
priklausomos Lietuvos is-
toriją.

Dėkoja už talką

Noriu išreikšti nuoširdžią
padėką visiems, bet kuo
prisidėjusiems prie taip di-
delio madų parodos pasise-
kimo kovo 10 d. Dėkoju mie-
loms komiteto narėms: S.
Abraitienei, F. Ignaitienei,
J. Matulaitienei, O. Valai-
tienei, M. Varnienei, J. Vy-
tuvienei, M. Žukauskienei ir
nuoširdžiai komitetui pir-
mininkavusiai A. Kazickie-
nei.

Dėkoju iš Chicagos atvy-
kustam modeliui dantų gyd.
P. Vaitaitienei ir iš New
London, Conn. L. Miknutei
ir mieloms newyorkietėms
modeliuotojoms: I. Alksni-
nienei, J. Budrikytei, F. Díp-
pel, D. Kezienei, I. Kybar-
taitei, G. Kumpikaitei, B.
Liogienei, M. Motūzaitei, V.
Paulytei, D. Roževičiūtei, A.
Sabalienei, V. Sutkutei, G.
Ūselytei ir mažiesiems
drąsiesiems: D. Jurytei, R.
Noreikaitei, A. Dippel, R.
Vilgalytei ir J. Vilgaliui.

Dėkoju prityrusiai pro-
gramos vadovei B. Plūp-
lienei, muzikos tvarkytojai
V. Stroliai, kun. J. Pakal-

niškiui už paskolinimą re-
korderio, dailininkams K.
Žoromskiui ir R. Viesuliui
už dovanotus paveikslus,
Steponavičienei ir Šalins-
kienei už bilietų platinimą,
New Yorko lietuviškajai
spaudai ir radio valandai,
nuoširdžiai garsinusiai šį
parengimą.

Ypatinga padėka mote-
rims, taip gausiai suaukoju-
sioms namuose galmin-
tus pyragus ir tortus. Gaila,
bet jų visų čia išminėti
neįmanoma. Pagaliau dėko-
ju ir lietuviškajai N. Y. vi-
suomenei, taip gausiai at-
silankusiai į šį parengimą.
Tik jų dėka gauta gryno pel-
no virš 1000 dol., kurie jau
pasiųsti Vasario 16 Gimna-
zijai.

Parodos organizatorių
Vas. 16 Gimn. būrelių va-
dovų vardu
E. BALTRUSAITIENĖ

UŽPRENUMERUOKITE
VIENYBĘ
artimajam ar draugui

Moteryų dailininkų kūrinių parodoje praeitą šeštadienį ir sekmadienį Apreiškimo par. salėje.
Kairėje - dail. K. Žoromskas aiškina paveikslus. Iš dešinės - Liet. Moterų Ats. New Yorko
Klubo pirmininkė V. Jonuškaitė-Leskaiteienė ir narės. S. Narkėliūnaitės nuotrauka

Senasis Trumpaičių sodžius

Pranas Narvydas

Tęsinys

Sukilo visa tvirtovė. Buvo pasiūsti žvalgai, kurie, viską apžiūrėję, pranešė. Tais tvirtovės armotų į tą vietą kaip paleido keletą "salvių," tai rodėsi visas kalnas sugrius. Turkai irgi pradėjo šaudyti, bet jie buvo sumušti ir pabėgo į kalnus, o mes paėmėm dvi patrankas ir keturis jaučius.

Mūsų būrys už atsižymėjimą gavo po žalvarinį medalį ir po rublį. Dabar jau tikrai karas. Mūsų kuopa su visokia amunicija išėjo į frontą. Turkai buvo apsikasę ant kalno, o mūsų komandieriai užsimanė tą kalną palmti. Nuėjom naktį, apsikasėm, o dienai išaušus pradėjom į kalną lipti.

Lipame, o turkai iš virsaus kad skina mus, tai skina. Vienas ruskelis, nusivilkęs švarką, jį numeta, ir ten pat gavo kulką, o aš, — sako Elyzas, — pasiėmiau ir į to švarko rankoves prisipyliu smėlio. Dabar, ant dviejų durtuvų pasmeigęs, stumiuosi aukštyn į kalną.

Mums liepė lipti į viršų. Aš turiu šloklą tokį užovėję, o turkai smarkiai šaudo, rodosi, aplink lyg bitės birzgia. Mūsų aficeriai stengiasi pakliūti į nuošalį, mat, nori išvengti kulky, tačiau kulkos nežiūri, pataiko ir verčia iš kojų.

Kiti kareiviai, pamatę mano išrandingumą, irgi nušautųjų draugų švarkų rankoves nori pripilti smėlio, bet kaip tik jie galvą kyšt, taip turkų kulipkos pokšt, ir nėra saldotėlio.

Mūsų kuopos viršilia atėjo į priekį atsižymėti ir įsakė mums pulti kalne apsikasusius turkus. Prisivarė iki manęs. Mano, mat, apsauga buvo geresnė, bet ir čia jam kulka viršugalvių taip nubraukė, kraujas per kaklą pradėjo varvėti. Ruskelis nusigandęs pradėjo kalbėti "braci, spasiite." Šokosi kareiviai į pagalbą, bet turkai paleido tokį kulky lietų, kad daug jų išskynė.

— Aš, — toliau pasakoja Elyzas, — su savo apsauga prišliaužiau ir aficerių vis traukia žemyn, apšibraižiau į akmenis, bet po ta savo priedanga nuo kulipkų gynėmės. Dar pradžioje mano aficerius prašė vandens, nes saulė labai kepino. Kur tu tą vandenį gausi, liežuvis sudžiūvo, lūpos suskilo ir mano aficerius apleipo. Aficerių išgelbėti reišė didelį nuopelną. Tai aš nors pasgyvj, iš paskutinių jėgų stengiaus nutraukti į pakalnę. Ten buvo šokie tokie apkasai.

Keičia Lietuvos žemės kryptį...

Atkelta iš 1 psl.

Jie sumažino grūdinių kultūrų pasėlius, o išplėtė žolius, ir rezultate įvyko taip, kad negavo grūdų ir beveik nepadidino mėsos ir pieno gamybos. Šitai, Chruščėvas primena, partijos centro komiteto buvo pasmerkta kaip priešvalstybinė veikla.

Užtad dabar Chruščėvas ir iškella, kad minėtoje zonoje reikalinga sutelkti visas jėgas galvijų, kiaulių ir paukščių ūkiui vystyti. Esą, šis didelis rajonas turi tapti pieninės-mėsinės gyvulininkystės ir kiaulininkystės zona.

Tačiau šalia pat įsai dar primena, jog, atsisakius

prekinių grūdų auginimo, negalima leisti, kad sumažėtų ariamos žemės plotai. Esą, greta grūdų vystymo, turi būti sutelktos pastangos pašarų gamybai ir jų derlingumui didinti.

Ypatinai minimi kukurūzai, cukriniai runkeliai, pupos, žirniai, bulvės, lubiniai.

Ryšium su šiuo Chruščėvo pasiūlymu, Vilniuje išeinanti Tiesa jau pradėjo skelbti, kad toksai planas sutiko "mlžinišką" susidomėjimą Lietuvos žmonių tarpe ir kad jau žemės ūkio darbuotojai pradėjo galvoti, kaip tokį Lietuvos žemės ūkio pertvarkymą galima būtų įgyvendinti.

Vakaruose esantieji sovietinio ūkio žinovai šį Chruščėvo pasiūlymą aptardami, visdėlo sustoja ties pačios kolchozinės sistemos netinkamumu, o kai kurie tiesiog nurodo į Lenkiją.

Ta, kaip pranešama, savo praktika priėjusi išvadą, jog kolektyvizacija bent šiuo metu jau jau miręs dalykas. Esą, tuo metu, kai kitose socialistinio bloko šalyse kolektyvizacija tebevykdoma, Lenkija bent dabar neturi kuo bepradėti. Norėdami žemės ūkį sukolektyvinti ir gamybą pakelti, esą, lenkų komunistai nesuranda vieningos nuomonės, kad galėtų iš sunkios padėties surasti išeitį.

ALBINAS TREČIOKAS...

Atkelta iš 7 psl.

Universitetas ir College of the West Indies.

Istorinis Port Royal yra tolokal nuo Kingston apie 15 mylių, o taipgi Spanish Town, kuris yra buvęs pradine sostine. Labai įdomus yra Jamaicaos agrikultūrinis gyvenimas ir seni miestai. Trumpu laiku nebuvo galima su šia keturioliktą šimtmečio laikais atrasta sala ir jos įdomybėmis susipažinti.

Port-au-Prince miestas su apie 200,000 gyventojų, Haiti sostinė ir pagrindinė prieplauka, gulinti vakarinėje salos Hispaniola dalyje. Indian žodis haiti reiškia aukštuma ("high land"). Gyventojų sala turi apie 3,500,000 ir dydžiu prilygsta Vermont valstybei.

HAITI yra respublika, Prancūzijai valdant Haiti 1697-1804 ir įvykus Prancūzijos revoliucijai, Haiti salos gyventojai pasinaudojo progą ir gavo nepriklausomybę. Respublikos sostinė, pagerbdama savo žuvusius vadus, pastatė paminklą ir pavadino "Haiti's Public square." Haiti yra antra nepriklausoma respublika Vakarų hemisferoje. Oficiali kalba "Creole, mišinys: prancūzų, ispanų, anglų ir Afrikos kalbų.

Port-au-Prince miesto apylinkėse yra dideli kalnai, vadinami "Haitian Alps." Patsai miestas išsiplėtęs į kalnus, siekiantis iki 3,000 pėdų virš jūros.

Daugelis svarbesnių pastatų yra tolokal nuo miesto centro ir nelengvai pasiekiami, reikia važiuoti automobiliais, o keliai siauri, vingiuoti ir aukštai į kalnus.

Teko susipažinti su Haiti great white National Palace, Palace of Justice ir Palace of Ministries, o taipgi Basilika of Notre Dame. Taipgi yra puikus pastatas su visais įrengimais International Casino. Ir ko ten nėra? Nėra vandens, įvesto į nepasturintųjų žmonių gyvenamus namus. Dažniausiai tenka matyti moteris ir vaikus, vandenį nešančius ir lipančius į aukštus kalnus, į savo apgriuvusius namus, geriau, teisingiau pasakius, urvus.

Buvome išvykę keturiolikai dienų poilsio į šiltus kraštus. Į Pietų Amerikos pakraščius, į penkias atskiras valstybes:

St. Thomas, V. I., CARACAS, Venezuela, S. A., Curacao, N. A., Kingston, Jamaica ir Port-Au-Prince, Haiti.

Man visos minėtos valstybės buvo labai įdomios, savo skirtingomis gyvenimo aplinkybėmis. Aš neiškenčiau nepasidalijęs savo įspūdžiais su šio laikraščio skaitytojais.

Poilsis po 40 metų vedybų — tai gal buvo pati mažiausia priežastis, antra, tai 50 metų kaip iš Lietuvos išvykau ir tiek pat metų kaip dirbu lietuvišką darbą, o taipgi jau šiais metais būsiu 70 metų amžiaus. Todėl, jau laikas pagalvoti ar aš atlikau savo dalį lietuviybės darbe. Yra sakoma, kad geras darbas yra tas, kuris gerai užbaigtas, o man iki to dar toll ir tam gerų norų neužtenka, reikalinga ir geru darbu.

Prie šios mano kelionės prisijungė, panašiai galvodamos; mano žmona Ieva, Marė Čepreckienė, Elzbieta Bražukas, Izabele Misiūnienė ir Jean Blondo. Visi sykiu plaukėme, važiuojame, ėjome ir lietuviškai galvojome, o Izabelė Misiūnienė net Lietuvą atstovavo, dalyvaudama laivo parengimuose.

Kadangi prie dabartinių sąlygų Lietuvą sunkiai įmanoma lankyti, tai lietuviams yra patartina susipažinti su kitų kraštų gyvenimu. Įgytas žinias gal bus progos panaudoti nepriklausomaj Lietuvoje. JAV gyvenimo patyrimai nevisuomet gali būti praktiškai naudingi Lietuvos gyvenimui. West Indies salų gyventojai per šimtus metų yra daug pergyvenę ir savo skaičiumi prilygsta Lietuvai. Kiekviena atskira sala rūpinasi, kad savo gyvenimo reikalus geriau tarkytų savo gyventojų naudai.

Lietuviams, turintiems galimybes, būtų patartina minėtų salų gyvenimą pastudijuoti ir padaryti atitinkamus palyginimus, o ypatinai pažįstantiems Lietuvos gyvenimą.

A. S. TREČIOKAS

Winter Garden Tavern Inc.

Vytautas Beleckas, sav.

1883 Madison Street
Brooklyn 27, N. Y.

(Ridgewood)

Telefonas: EVergreen 2-6440

Salė vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Geriausias lietuviškas maistas prieinamomis kainomis.

POLAIDOTUVINIAI PIETŪS

THE

Tel TAYlor 7-9842

Arlington

385 Arlington Ave.
Brooklyn 8, N. Y.

Restaurant

Ona ir Jonas Valaičiai

Sportinės nuotrupos

EDVARDAS ŠULAITIS

I Švediją kelias savaites buvo atkreiptas sporto mėgėjų dėmesys, nes ten vyko pasaulio ledo ritulio pirmenybės. Čia čempionų vardą gynė šeiminingai ir jau buvo netoli tikslo: sudorojo Sov. Sąjungą, Kanadą ir kitas valstybes, bet krito prieš Čekoslovakiją.

Sov. Sąjunga, kuri turėjo nusileisti švedams, įveikė visas kitas savo grupės komandas ir susilygino taškais su Švedijos atstovais. Meisterio vardą sovietams lėmė geresnis įvarčių santykis — 50:9, tuo tarpu švedų santykis buvo 44:10.

Čekoslovakai, kurie sugėbėjo įkristi švedams ir lyglomis (4:4) sužaisiti su pirmenybių favoritais kanadiečiais, liko III-je vietoje (taškų santykis 11:3). Kanada, čia atvykusi pasiimti aukso medalių, turėjo pasitenkinti IV-ją vietą (taškų santykis 9:5). Kitos komandos, kurios nepretendavo į pirmąsias vietas A grupėje išsirikioavo taip — 5. Suomija, 6. R. Vokietija, 7. V. Vokietija, 8. JAV. Visos jos surinko po 3 taškus, bet pagal įvarčių santykį išsidėstė aukščiau minėta tvarka.

Sovietams šis buvo trečias pasaulio pirmenybių laimėjimas. Iki šiol jie aukso medalius buvo laimėję 1954 ir 1956 m. Švedai čempionų vardu jau buvo pasi-
pošę 3 kartus.

Kanadiečiai, kurie anksčiau pasižymėdavo savo geru žaidimu ir laimėjimais, šį kartą pasižymėjo muštynėmis su policija. Vieną naktį, jiems gerokai įkaušusiems besivedant į viešbutį merginas, kelią pastoję švedų policija, kuriai "gerų laikų" mėgėjai nenorėjo paklusti. Vienas kanadietis čia gana stipriai panaudojo savo fizines jėgas ir po tokio žygdarbio buvo diskvalifikuotas.

Amerikiečiai, kurie atvyko su silpnai paruošta komanda, irgi daugiau dėmesio skyrė "geriems laikams," o ne žaidimui. Todėl jie per 7 rungtynes gavo daugiausia įvarčių — net 64. Švedija Ameriką sudorojo net 17:2, o Sov. Sąjunga — 9:0.

Kovo mėn. 10 d. Chicagoje teko stebėti Vid. Vakarų sporto apygardos prieauglio klasės pirmenybes krepšinyje ir tinklinyje. Čia varžėsi 22 komandos su apie 170 jaunųjų sportininkų.

Dalyvių skaičiumi pirmenybės, atrodo, laikytinos pasisekusiomis. Bet kažin, ar tokį mastą reikėtų naudoti. Daugumą čia matytų komandų vargu ar galima vadinti komandomis, ypačingai mergaičių tinklinyje. Sešios surinktos mergaitės

Edvardas Šulaitis (dešinėje), rašinio apie muziką Kreivėną autorius, muziko namuose. Vidury Kreivėno žentas, o kairėje pats Kreivėnas. S. Narkėliūnaitės nuotrauka

dar nesudaro komandos. Clevelando Žaibas pasirodė tik su 5 žaidėjais, tačiau joms vistiek buvo leidžiama dalyvauti.

Be Clevelando merginų, dar buvo pasirodę Detroito jaunieji krepšinininkai, o visi kiti dalyviai buvo iš pačios Chicagos ar Cicero.

Jaunių A kl. krepšinio varžybose I vietą laimėjo Lituanica, baigmėje įveikusi Arą. Rungtynėse dėl III vietos Detroito kovas nugalėjo Nerj. Mergaičių A klasės tinklinyje pirmą ir antrą vietą nusinešė Neries komandos.

Stebint varžybas gerų nuotaičių nesusidaryta. Tiesa, jaunių A kl. krepšinio grupėje matyta kelios neblogos komandos, tačiau kas iš to, jeigu tų komandų žaidėjai tarp savęs naudoja tik

anglų kalbą. Tokios komandos mūs nė šildo, nei šaldo — tokių komandų ir žaidėjų kiekvieno parko salėje mes užtinkame šimtus. Kai kas anksčiau rašė ir dar rašo apie sportą kaip tautiško palaikymo priemonę. Šios rūšies sportas pas mus gal ir buvo prieš 10 metų, bet dabar jo jau kaip ir nėra.

Netrukus prasidės šių metų didesnio pobūdžio lietuvių ir pabaltiečių varžybos.

* Kovo 30-31 d.d. Detroito bus prarastos Š. Amerikos XIII-jų Žaidynių plaukymo ir stalo teniso varžybos.

* Balandžio 20-21 d.d. Clevelande bus XIII-jų Žaidynių krepšinio ir tinklinio varžybos.

* Gegužės 11-12 d. Toronte įvyks 1963 m. Pabaltiečių krepšinio, tinklinio ir stalo teniso varžybos, kurios rengia estai.

* Birželio 29-30 d.d. New Yorke yra organizuojamos XIII-jų Žaidynių lengv. atletikos, lauko teniso ir futbolo varžybos.

TRUMPAI

-- Okup. Lietuvoje naujai pasirodė J. Klimo knyga "Ledo sportas." Knygą išleido Politinės ir mokslinės literatūros leidykla. Ji turi 152 psl.

— P. Amerikos šalių krepšinio pirmenybėse Peru sostinėje Limoje, dalyvaujant 9 valstybių komandoms, pirmą vietą laimėjo Brazilija. Laimėtojai patyrė vieną minusą prieš Urugvajų — 50:52. Toliau komandos išsirikioavo 2. Peru, 3. Urugvajus, 4. Argentina ir t. t.

MIRĖ JULĖ DAMIJONAITIENĖ

Iš Lietuvos gauta žinia, kad š.m. vasario mėn. 17 d. Kaune mirė dantų gydytoja Julija Damijonaitienė, 82 metų. Liūdi Kaune vyras Feliksas ir Jungtinėse Valstybėse vaikai su šeimomis -- dantų gydytoja Giedrė Širmentienė, inž. Kęstutis Damijonaitis ir Dr. Vytas Damijonaitis.

THREE JOES SERVICE STATION, Inc.

85-42 Woodhaven Boulevard Woodhaven, N. Y.

Telefonas: Virginia 6-9683

GERIAUSIAS

INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave.,

Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

Park Florist

Gėlės pristatomos į bet kurias pasaulio vietas.

MATTHEW MAZEIKA
Savininkas

80-15 JAMAICA AVE. WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: Virginia 9-3112

ROBERT F. NARK

Apraudos AUTO Specialistas
Any car - Any age driver
ALL FORMS OF INSURANCE

175 REMSEN ST. BROOKLYN 1, N. Y.
Tel. MAin 4-6400 UL 8-1061

DISCOUNTS TO QUALIFIED APPLICANTS
Mutual Insurance Insure your tomorrow today!

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)
1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

JUOZAS GARŠVA

231 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVergreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)
423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVergreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRUNAS-BALTON
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

VISI ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI ĮSNUOMOJA
AUTOMOBILIUS ĮVAIRIEMS REIKALAMS

VIENYBĖ

* V. Tysliavienės iš Lietuvos parsivežtoji Klovos opera "Pilėnai" kovo 31 d. iš juostų bus demonstruojama Vienybės patalpose, bet vietoje 4 val. p.p. nukelta į 5:30 val. Neapsižiūrėta, kad tą pačią dieną 2:30 val. p.p. Town Hall įvyksta A. Kuprevičiaus piano rečitalis. Norintieji operos pasiklausyti prašomi telefonuoti AP 7-7257.

* BALFo metinis vajuš oficialiai užbaigtas pereinamąjį sekmadienį surengtu valdinimu. Moterų vadovaujamas vajuš komitetas bus sutelkęs apie \$6000 šalpos reikalams. Šią savaitę įvyks atskaitinis susirinkimas.

* Andriaus Kuprevičiaus piano rečitalis įvyksta šį sekmadienį, kovo 31 d., 2:30 val. p.p. Town Hall, New Yorke. Po koncerto Free Baltic House patalpose įvyks priėmimas su valšėmis.

* Darlauso ir Girėno postas savo susirinkime kovo 22 d., šalia organizacinių reikalų, nutarė šiemet surengti transatlantinį lakūnų Darlauso ir Girėno 30 metų žygio sukakties minėjimą. Prie parengimo bus kviečiamos prisidėti ir kitos organizacijos. Apie datą ir vietą bus pranešta vėliau.

* John Masaitis, atsiliepdamas į pereinamąjį Vienybės numeryje paskelbtą žinutę apie Jono Masaičio sunkų sužeidimą, redakcijai rašo, kad ta žinia neatitinka tikrovės. Jis sako nemokęs nieko automobilu važiuoti ir neturėjęs jokios mokinės.

* Antanas Varnas, kaip lietuvių demokratų atstovas, pereinamąjį ketvirtadienį dalyvavo New Yorke mero Wagnerio iniciatyva sušauktame posėdyje aptarti New Yorke gyvenančių lietuvių grupių dalyvavimą Pasaulinėje Parodoje. Arch. Varno nuomonės teiravosi anądien ir Valstybės Departamentas atskiru laišku iš Washingtono.

* Gabrielė Alksnienė pereinamąjį sekmadienį, savo bičiulių gausiai aplankyta, atšventė savo vardadienį.

BALFo metiniame parengime šiemet svečių buvo net iš Detroito: Viduryje (su barzda) laivų statybos inžinierijos studentas Mindaugas Balanda su Jurgiu Montvila diskutuoja aktualijas. Kairėje - Kario redaktorius Z. Raulinaitis su žmona, dešinėje dr. Pov. Legeckis. Balanda yra Legeckienės sesers sūnus. S. Narkėliūnaitės nuotrauka

DĖL PASAULINĖS PARODOS NEW YORKE

Kaip jau senai visiems yra žinoma, 1964 - 1965 m. New Yorke įvyksta Pasaulinė Paroda. Amerikoje gyvenančių lietuvių nutarę šioje parodoje dalyvauti ir tam reikalui New Yorke yra sudarytas Specialus K-tas.

Šis Komitetas, žinodamas, kad neturime laisvos Lietuvos nei jos pramonės, mano, kad galima pasaulinėje parodoje parodyti lietuvių tautinį meną, architektūrą, braižinius bei piešinius, liaudies meną ir jo dirbinius, lietuviškus, mezzinčius ir audinius, archyvinčius dalykus, lietuvių spaudą išsivijoje ir t. t.

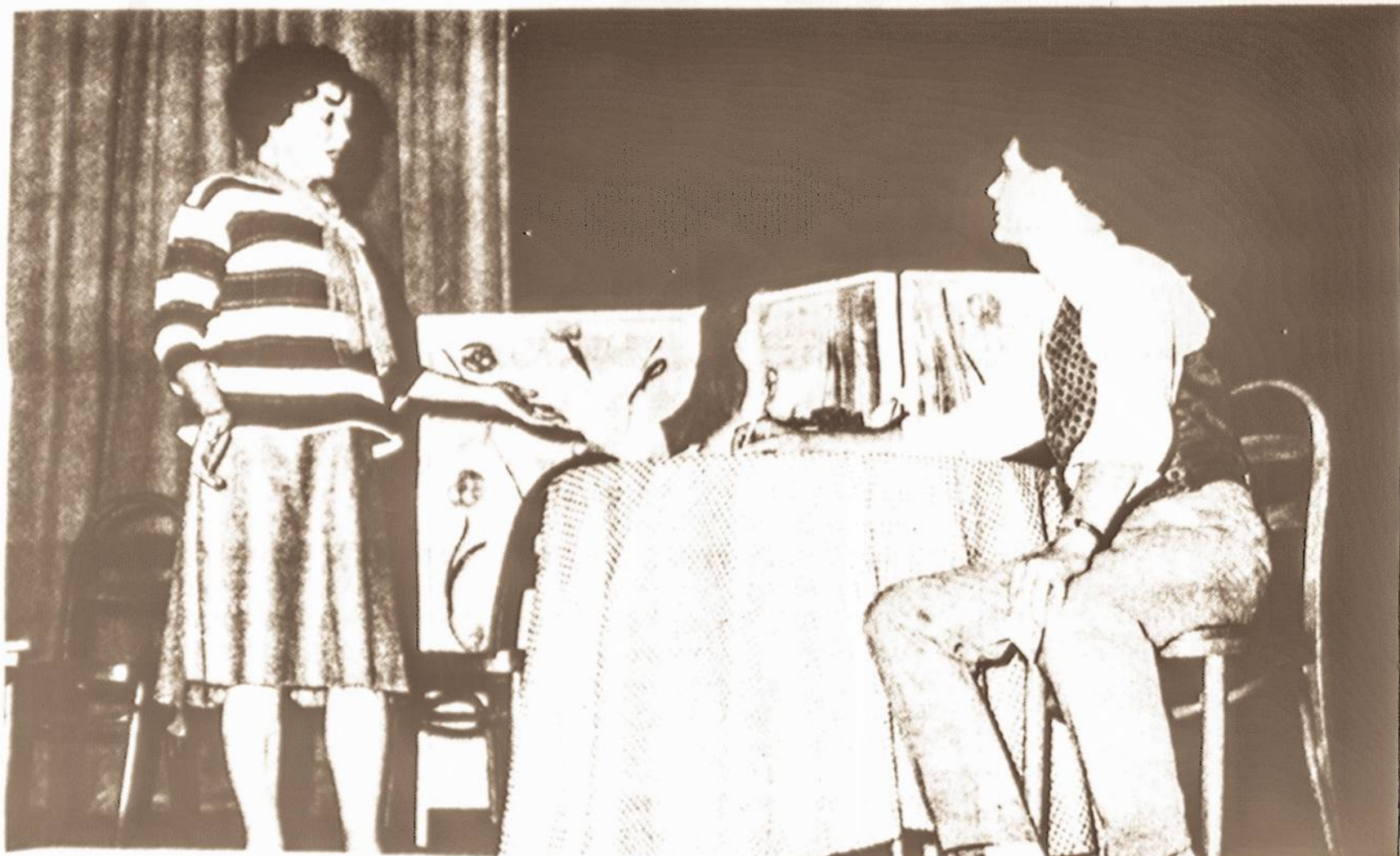
Komitetas, nežinodamas kokių kas eksponatų galėtų paskolinti, prašo visus laisvam pasaulyje gyvenančius lietuvius pranešti kokius eksponatus galėtų minimaliai parodai paskolinti (Rašyti: Rev. L. Jankus, 105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.) At-

siliepimą norėtumėm gauti iki 1963 m. liepos 1 d.

Šiuo metu norime tik suregistruoti, ką turime įdomiausio parodyti pasauliui (spėjama, parodą atkankys per 70 milijonų žmonių).

Gavę informacijas, taršimės individualiai dėl lietuviškų eksponatų patalpavimo bei jų atgabenimo į New Yorką Pasaulinei parodai, kuri prasidės 1964 m. balandžio 15 d.

LIETUVIŲ KOMITETAS PASAULINEI PARODAI
J. Stukas, pirmininkas
Z. Jurys, sekretorius
Eksponatų sekcija:
Kun. L. Jankus
V. Butkus

Marija Lemešytė ir Alfus Brinka - Niccodemi komedijoje "Gatvės vaikas", kuri Chicago scenos artistų buvo suvaidinta BALFo parengime kovo 23 d. Franklin Lane mokyklos salėje.

Dalis publikos BALFo parengime kovo 23 d. stebi "Gatvės vaiko" vaidinimą. S. Narkėliūnaitės nuotrauka

Kasdienos temomis

J. PAROJUS

Kalbant apie parengimus, kurių kaip grybų po lietaus buvo prieš-gavėniniame laikotarpyje.

Visi kvietė "ateikim," visi prašė "paremkim"; žmonės krapštė pinigines ir suko galvas, kurį parengimą pasirinkti. Ak, reikėtų

ir ten nueiti ir paremti jų šitą, bet, kai namas neišmokėtas ir buick dar prašo jo neužmiršti, gal praleistu aną...

Būkit pasveikinti visi parengimų rengėjai; Jūs duodate vis naujo ir gero visiems, bet atleiskite, būkite malonūs, jei nematysite manęs pas jus, galvoja sau vienas ir tęsia toliau; Mūsų New Yorke daug, mums juk saltų nėra erdvių, kad sutilptumėm į jūsų parengimus, tad atleiskite aniems, kad jie sėdi namuose ir, parengimą į jų programą niekad nebuvo įstraukti.

Vaikšto žmonės į parengimus, vaikšto keli šimtai prisiekusių, gi kiti net nepagalvoja, kad parengimą gali būti ruošiami kilniems tikslams, kad paremtų ką nors...

Laužo galvas parengimų pirmininkai, valdybos, rengėjai, kaip padengti nuostolius už salę, o anie ramiai sau iš bufeto namie gurkėnoja, ir jų širdelė rami, kaip sekmadienio rytas...

Gavėnia slenka ir New Yorke, tirpsta ant stogo užsilikęs ledelis, o valandą iš ryto jau žvirbliai, panašūs į šnekutį, pavasario balsais pragysta.

Prasidės pavasario sezonas, negausus parengimais, paskui seks vasara-visiškai be parengimų, o paskui ir vėl ratu ateis parengimų laikotarpis...